

tabor

julij-avgust 2015, letnik LX

POLETNA ŠTEVILKA

Tabulature z lahkoto

Taborniška skrinja: Brezčasnost taborjenj

**Več kot 24 strani vsebin, primernih
za uporabo na taborjenju in doma!**



TABORNIKI

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Jerca Trček (jerca.trcek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkvenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Jona Mirnik, Urša Može,
Boris Mrak, Anja Novljan, Živa Novljan,
Tadej Pugalj, Lucija Rojko, Tadeja Rome,
Tomaž Sterniša, Zala Šmid, Domen Šverko,
Blaž Zupancič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6400 izvodov

Revija Tabor sofinancira Ministrstvo za
izobraževanje, znanost in šport RS.

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze
tabornikov Slovenije s poravnano letno
članarino. Članarina in prejemanje revije
sta vezana na koledarsko leto (januar-
december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno
številko 792.

ISSN 0492-1127



TABORNIKI

Dejavnosti ZTS
sofinancirajo:



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



Fundacija za šport



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Pozdrav od Pingvinov

Zadnje mesece pridno beremo prispevke, ki bodo prišli v naslednjo številko revije, da bi vam lahko dali kakšen nasvet. A ob tem nam ni uspelo izvesti vseh **aktivnosti**, ki so bile predstavljene v reviji! Zdaj pa smo v nahrbtnike, namenjene za taborjenje, že spakirali letošnje Tabore. Izdelovali bomo personalizirane ročaje nožev, si skuhamo juho iz navadne marjetice ter spekli mafine v pomaranči, s karticami pomagalkami bomo obnovili prvo pomoč ter vadili lepljenje obližev (Vid je še vedno tako zelo neroden). Preizkusili se bomo v orientaciji na starih kartah, tvtali s skavti iz tujine in opazovali Perzeide! Še dobro, da sta pred nami polna dva meseca, uf.

Odhajamo pa tudi na različne **tečaje**. Ste vi že bili na kakšnem? Ne znamo si čisto predstavljati, kaj nas tam čaka, a se že blazno veselimo. Prijavite se, da nas bo več in bo bolj veselo! Sicer pa že komaj čakamo, da preberemo prispevke o tem, kaj ste počeli poleti. Zelo veseli bomo, če nam boste kaj napisali na **Facebook stran revije Tabor** in z nami delili kakšno fotko! Naravnost iz bivaka. Ali nočne straže, ko bo taborno vodstvo že spalo. Velja?

V imenu uredništva revije Tabor vam želimo čudovito poletje.

Tina, Korajža, Vid, Rok, Nejc, Miha,
Pingvini

Zgodba z naslovnice

Avtorica fotografije: Suzana Podvinšek

Sestrici

Šoštanj, junij 2015



Na fotografiji sta sestrici Ana in Zala, članici murenčkov in I. razreda. Karirasti rutici sta pripravniški, Ana in Zala imata sedaj že svoji pravi rutici. Sestrici sta vedno nasmejani in igrivi, zelo radi pomagata propagandistki pri fotografiranju, vendar je fotoaparat zanju še nekoliko prevelik. Fotografija je bila posneta na zaključnem pikniku, ki smo ga organizirali že tretje leto zapored in ga preživimo skupaj s starši. Sicer pa se srečujemo vsak petek na taborniških sestankih in zelo dobro sodelujemo. Tokrat so se pomerili starši proti otrokom v mini mnogoboju. Glavna atrakcija piknika pa je bilo fotografiranje z velikim okvirjem. Vsaka družina je v spomin dobila svojo fotografijo.



Aktualno

- 4 Novice / Nad graščaka! in Zaključek leta
- 5 Novice / Akcije, izleti, predstavitev
- 6 Novice / 1, 2, 3, taborjenje in Fotka meseca
- 7 Stran vodstva ZTS / Posvet IO in strokovne službe, Sanacija, Novi tajnik, Tečaji

Igra

- 8 Veščine / Vremenoslovec
- 13 Akcija / Kmečki upor

Dogodivščina

- 14 Veščine / Poznavalec fotografije
- 16 Naredi sam / Postavljanje šotora
- 18 Zavozlano / Vezanje z

- naravnimi materiali
- 19 Preizkušamo / Preklopna žaga in nož

Raziskovanje

- 20 Orientacija / Orientacija čez poletje
- 22 Kosobrinovi pripravki / Na taborjenju kuhajmo z zelišči



- 24 Z ognjišča / Praktični napotki za taborniške kuharje
- 26 Varno v naravo / Krvavitve in odrgnine
- 28 Astronomija / Raziščimo poletno nočno nebo
- 30 Taborniška skrinja / Brezčasnost taborjenj



Aktualno

- 32 Aktualno / Proti novemu modelu poslovanja ZTS
- 33 Strokovno / Za zdravje mladih
- 34 Strokovno / Poiščimo funkcijo za človeka
- 35 Svetkova avantura / 70 let svetovnega miru
- 36 Svetkova avantura / Intercamp
- 37 Mednarodno / Kaj počnejo skavti po svetu?
- 38 Od rodov / DOD in Dvodnevni območni mnogoboj



- 39 Od rodov / Prav posebni gostji in GROF

Razvedrilo

- 40 Strip o Lisjaki / Lisjaki gredo na bivač

Dogodivščina

- 42 Akcija / Kmečki upor

Razvedrilo

- 43 Knjigožer in filmoljub / Zvesti prijatelji
- 44 Pesmarica / Tabulature z lahkoto in Guaranteed

Aktualno

- 46 Koledar akcij

Adijo, mi gremo na taborjenje!

Besedilo: Uredništvo

Junij je potekal v znamenju konca šolskega leta in nestrpnega pričakovanja krone taborniškega leta - rodovih taborjenj.

Tabornike je razveselila otvoritev fotografske razstave **Mladost v naravi** ter taborni ogenj in nastop taborniške glasbene skupine Kazenski vod, ki sta jo spremljala. **Izvršni odbor in strokovna služba ZTS** sta se dobila na dvodnevnem posvetu, na katerem so pripravili načrte dela. Prišlo je do menjave tajnika ZTS. Andreja Lozarja - Silosa je na tem mestu zamenjal **Matic Stergar**. Želimo mu uspešno opravljanje nove vloge! V Zadrugi se odvija posebna **poletna razprodaja**, kjer lahko po znižanih cenah najdete taborniške srajce in hlače starejših modelov, polo majice ZTS, flise in jakne iz goretexta ter druge izdelke. Odprava na **Roverway**, ki odhaja v Francijo avgusta naslednje leto, je promovirala dogodek v Novem mestu, Ljubljani in še kje.



Zaključni piknik Rodu Veseli veter. Foto: Miloš Borovšak

Zaključek leta

Rodovi so se poveselili na zaključkih leta, mnogi so povabili s seboj starše, se zabavali z lokom, zračno puško, na lovu na lisico. **Rod II. grupe odredov Celje** je piknikiral na prenovljenem tabornem prostoru. Na pikniku **Rodu Pusti grad Šoštanj** so otroci tekmovali v taborniških veščinah proti staršem in si prislužili zlate medalje. **Rod Veseli veter Murska Sobota** je po lovu na drevesa "lovce" nagradil s palačinkami. **Rod Tršati tur Ljubljana** je kanuaril, **Rod Močvirski tulipani Ljubljana** se je družil v Iškem vintgarju, **Rod kraških viharov Postojna** pa na Nanosu podelil rutice.

Drugi so izletovali: **Rod Stane Žagar - mlajši Kranj** v Blejskem vintgarju, **Zmajev rod Ljubljana** je organiziral izlet v Fieso, **Rod Črnega mrava Ljubljana** na Orle. **Rod srebrnih krtov Idrija** je peljal MČ-je v živalski vrt in GG-je v adrenalinski park.

Rod Enajsta šola Vrhnika je na rodovem bivakiranju podelil rutice novim grčam. Dva njhova voda sta se poslovila od prejšnjih in pozdravila nova vodnika. **Rod Lilijski grič Pesje** je udeležence območnega mnogoboja peljal na ježo konj. Otroci so jih lahko tudi porisali, na koncu pa umili in skrtčali. Leto so zaključili s podelitvijo rutic.

Nad graščaka!

Na gradu Turjak je potekal alternativni državni mnogoboj, Kmečki upor. Prijavljenih je bilo 53 uporniških ekip. V petek so GG-ji opravljali izzive, ki so jih pripravili drug za drugega. V soboto pa so se MČ in GG uporniki podali na progo s preizkušnjami: lokostrelstvo, petje, sestavljanje samostrela, vozli ... Kosilo so si skuhali sami na ognjišču. Z veseljem poročamo, da je bil Kmečki upor uspešen!

Čas kosila na Kmečkem upor. Foto: Domen Šverko



Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za prvo jesensko številko je v četrtek, **27. avgusta!**



Activity orientacija Rašiškega rodu. Foto: Tanja Kern

Akcije, izleti, predstavitve

Mnogi taborniki so se junija odpravili na pomladovanja, bivakiranja. **Rod zelenega Žirka Žiri** je pripravil MČ tabor, streljali so z lokom, lovili lisico, stražili zastavo. Praznovali so tudi 58-letnico rodu. Ob ognju so peli, najbolj vztrajni pa prespali in nato pospravili cel tabor!

Aktivno smo promovirali taborništvo na različnih festivalih, v vrtcih in drugod. **Rod kraških viharov Postojna** je recimo pripravil otvoritveni večerni ogenj na Festivalu sorodnih duš. **Rod koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** je sodeloval na humanitarnem teku 10 krogov za 10 nasmehov in dogodku Koroške osrednje knjižnice, kjer so z obiskovalci sklenili krog okoli dreves in se pogovarjali o zgodbah, ki jih nosijo drevesa. **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** se je udeležil otroške HulaHop zabave na strehi Planeta Tuš, **Rod II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor** pa po predstavitvi na Športnem vikendu pod Pohorjem prespal v šotorih!

Rod Podkovani krap in **Rod Bičkova skala Ljubljana** sta na dveh različnih dogodkih tekmovala v kuhanju golaža. **Rod svobodnega risa** se je udeležil sejma kočevskih rokodelcev, posebej pa so veseli novih rodovih majčk! **Rod Mladi bori Ajdovščina** je sodeloval na čistilni akciji ajdovskih študentov in paradi učenja ter zbiral star papir. **Rod srebrne reke Radlje ob Dravi** pripravlja boljši sejem



Taborjenje s starši otrok Rodu beli bober. Foto: Petra Zgonc



Rod Lilijski grič prijateljuje s konji. Foto: Rok Srša

MČ-ji pa se pomerili v kolesarskem poligonu. **Rod dveh rek Medvode** je na Smledniškem gradu iskal zaklad, **Rod Ukročena reka Maribor** odkrival svoje mesto in **Rod dobre volje Ljubljana** Županovo jamo. **Rod Louis Adamič** je organiziral 1-dnevno izmenjavo s sovrstniki v Trstu in zabavi **Rod soških mejašev** obisk pustolovskega parka. **Rod trnovskih regljačev Ljubljana** je obiskala psička Vicky, GG-ji **Rašiškega rodu Šmartno** pa so se zabavali na orientaciji z elementi igre Activity. **Rod modrega vala Trst-Gorica** je otvoril nov taborniški sedež s krajšo slovesnostjo in druženjem, Leteči pingvini **Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto** pa so predstavili svoje lansko potovanje po Angliji. Še zadnji Družbeno odgovorni dan (DOD) letos so pripravili v **Mestni zvezi tabornikov Ljubljana**, mnogoboj koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja pa je obiskalo več kot 200 tabornikov.



Kolesarski izlet. Koroških jeklarjev. Foto: Arhiv RKJ



Fotka meseca

Piščka Vicky, njena lastnica Anja in taborniki Rodu trnovskih regljačev Ljubljana. Foto: Pina Maja Bulc

1, 2, 3, taborjenje

Pred nami so tudi zadnje priprave na taborjenja. Mnogi rodovi so organizirali sestanke, kjer so starši otrok lahko dobili pomembne informacije. **Rod Beli bober Ljubljana** je organiziral taborjenje za starše - zakaj bi bila zabava rezervirana le za otroke! Orientirali so se, streljali z lokom, se igrali nočne igre.

Nekateri rodovi se odpravljajo na taborjenje s prijatelji, recimo **Rod Polde Eberl - Jamski Zagorje ob Savi** z **Rodom belega konja Slovenske Konjice**, pa **Zmajev rod** z **Rodom dobre volje**. Mnoga taborjenja se bodo začela s pohodnim GG taborom, kasneje pa se jim bodo pridružili še MČ-ji, recimo taborjenje **Rodu zelene sreče Železniki**, kjer komaj čakajo, da preizkusijo nove šotore. Številna taborjenja bodo tematska: **Rod Sotočje Nazarje** potuje na Divji zahod,

taborjenje **Rodu upornega plamena Mengeš** bo obarvano detektivsko, **Rodu Louisa Adamiča** pa čarovniško. Pripravljajo tudi Klubovsko izmeno za starše, prijatelje in bivše tabornike. **Rod Srnjak Logatec** se bo družil z Asterixom in Obelixom, taborniki **Rodu mladi bori** bodo postali pirati in člani **Rodu aragonitnih ježkov Cerkno Rimljani**. **Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija** bo v 10 dneh prepotoval svet, **Rod puntarjev Tolmin** pa s časovnim strojem raziskal različna obdobja.

Taborniki bomo poleti preplavili Slovenijo in okolico: taborili bomo predvsem v bližini rek Kolpa, Lahinja in Soča, pa ob Savi, Krki, Dreti. Ali ob jezerih, slanam morju in še kje. Ob tem želimo vsem rodom, da bi preživeli kar se da lepo poletje!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravljamo v uredništvu, črpamo pa iz informacij, ki jih pošljete rodovi ali ki jih izbrskamo na vaših spletnih straneh. A na žalost učasih ne povedo celotne zgodbe. Rodove propagandiste zato prosimo, da nam na revija.tabor@taborniki.si napišete, kaj zanimivega ste počeli v vašem rodu čez poletje!

Pošljite nam tudi novičko za rubriko **Od rodov**, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki in ji priložite fotografijo. Ne pozabite se podpisati pod članek.

Tudi taborniški fotografi ste toplo vabljeni, da z nami delite svoje **fotografije**. Pošljite nam fotografije čim večje velikosti in se izogibajte pošiljanju takšnih, ki so bile posnete z mobilnimi telefoni. Ne pozabite pripisati avtorja in na kratko opišite, ob kateri priložnosti so nastale!





Foto: Andrej Lozar

Na poti sprememb

Konec maja je v pisarni ZTS potekal posvet izvršnega odbora (IO) in strokovne službe ZTS. Pred posvetom je potekala prva seja nadzornega odbora (NO) ZTS, kjer je bil med drugim sprejet sklep o potrditvi finančnega poročila za leto 2014. To je bila zahteva marčevske skupščine, s tem pa je bil formalno razrešen prejšnji IO ZTS. NO se je poglobil v finančno poslovanje zveze ter pripravil priporočila za nadaljnje delovanje. S to popotnico in našimi volilnimi programi smo si zastavili skupen cilj za prihodnji 2 leti: **transparentno in učinkovito delovanje zveze**. Kako to doseči? Z jasno definiranimi cilji, kdo počne kaj, zakaj in kdaj, z inovacijami v Programu za mlade, dobro strukturiranim sistemom vzgoje in izobraževanja, dobro delujočimi območji, učinkovito komunikacijo in kakovostnim delom. Resorni načelniki smo nato skupaj s strokovnimi sodelavci postavili letošnje cilje in časovnico, s katero bomo lahko sledili opravljenemu delu.

Finančna sanacija

Na posvetu in kasneje na seji IO smo pregledali možnosti pridobivanja dodatnih finančnih sredstev in varčevanja pri obstoječih stroških. Prioritete so odpoved najema odvečnih pisarn, začetek odprodaje nekaterih artiklov iz Zadruga po nabavnih cenah ter odprodaja nepotrebnega premoženja iz Roj in Gozdne šole. V prihodnje bomo skušali zagotoviti večjo zasedenost Gozdne šole, ključna pa bodo tudi dolgoročna partnerstva z različnimi podjetji. Strokovna služba

bo pripravila natančnejši načrt finančne sanacije in varčevanja, ki ga bomo predstavili NO.

Nov tajnik ZTS

S 14. junijem je Andreju Lozaru - Silosu potekla pogodba o zaposlitvi na mestu tajnika ZTS. Zaradi trenutne finančne situacije ni bilo razpisa za prosto delovno mesto, ampak je bila narejena reorganizacija znotraj obstoječe strokovne službe. IO je sprejel sklep o razrešitvi prejšnjega tajnika s pretekom pogodbe, s 15. junijem pa je na mesto tajnika imenoval **Matica Stergarja**, ki bo še naprej opravljal tudi delo strokovnega sodelavca za program.

Poletni tečaji

Bliža se konec meseca, s tem pa tudi zaključek prijav na tečaje, ki jih organiziramo na ZTS. Sporočamo vam, da letos **prijav na tečaje ne bomo podaljševali**. Zdi se nam namreč prav, da tako udeleženci kot vodstvo v začetku julija vemo, ali tečaj bo, mentorji pa tečaj pripravijo optimalno glede na število udeležencev. Zato s prijavi nikar ne odlašajte ter se prijavite še danes. Želimo vam lepo poletje, ki bo poleg zabave prineslo tudi nova znanja in spoznanja!

Miha uabi: Več o resornih ciljih lahko preberete na Stenčasu v novici o posvetu. Razpise tečajev pa najdete pod zavihkom Izobraževanje/Tečaji ZTS!



Vremenoslovec

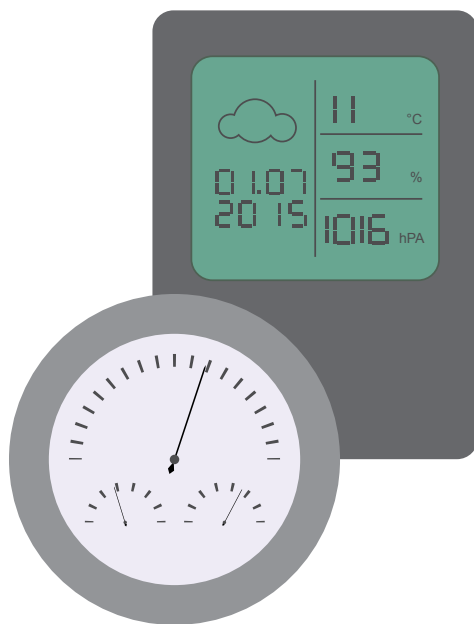
Besedilo: Špela Gec Rožman
Slika: Petra Grmek

Si kdaj poslušal poročila po radiju ali jih gledal po televiziji? Potem si gotovo opazil, da je lep del dnevnih novic namenjen vremenu. To pa za to, ker je za vse, ki živimo na Zemlji, vreme zelo pomembno. To veš tudi sam, saj pogosto odloča o usodi vodovega izleta ali o tem, kako boste z družino preživeli nedeljo.

Vreme je izraz za opis trenutnih razmer v ozračju na nekem delu sveta. Vreme je odvisno od temperature, vlage in zračnega tlaka. Z meritvami teh količin lahko vreme napovedujemo za več dni naprej.

Pogosto pa lahko slišiš tudi o podnebjju, v zadnjem času predvsem o spreminjanju podnebnih ali klimatskih razmer. Vreme in podnebje nista eno in isto.

V veliko domovih danes najdemo kombinirani merilnik temperature, vlage in zračnega pritiska, nekateri pa imate doma prave mini elektronske vremenske postaje. Z eno ali drugo napravo boš zlahka opazoval spreminjanje teh za vreme najpomembnejših dejavnikov.



Podnebje je izraz, ki opisuje vse vremenske pojave na nekem območju – recimo v Sloveniji ali še ožje, na Primorskem, v notranjosti Slovenije, v Alpah ... Podnebje je odvisno od tega, kje na Zemlji se nahajamo, od bližine morja, nadmorske višine, zaraščenosti območja in sestave tal.

Naloga:

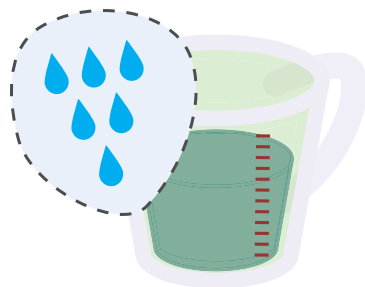
Izdelaj svoj vremenski dnevnik

Poišči staro mapo za liste ali si jo iz kosa kartona izdelaj sam. Vanjo boš vlagal liste svojega vremenskega dnevnika. Tudi te si lahko pripraviš sam, lahko pa si pomagaš z vzorcem, ki ga imaš na strani 12. Vzorec lahko tudi povečaš in fotokopiraš.

Opazuj vreme v svojem domačem kraju in ga opisuj v vremenskem dnevniku:

- **Temperatura, vlaga in zračni pritisk:** količine meri vsak dan ob približno istem času na istem mestu, najbolje v senci ter stran od asfalta in betona.

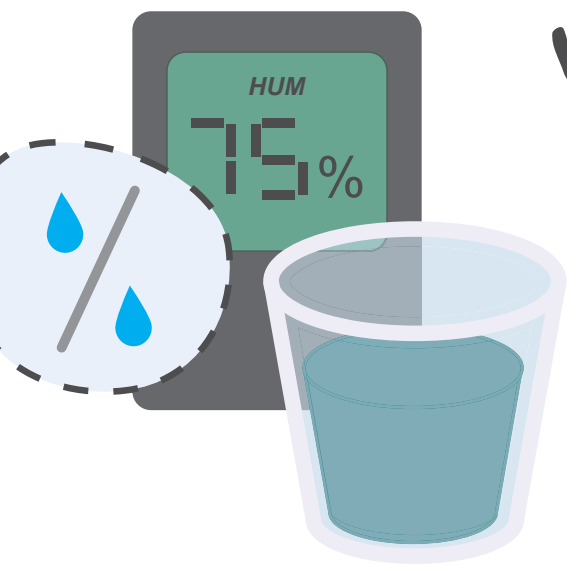
- **Količina padavin:** na vrtu ali nekje, kjer veš, da bo tvoj "merilnik" na varnem, postavi posodo, v katero boš lovil dežne kaplje. Poskrbi, da se posoda ne bo prevrnila. Na dan, ko dežuje, sproti prazni posodo in meri njeno količino z merilno posodo – mama ima gotovo kako merilno posodo v kuhinji.



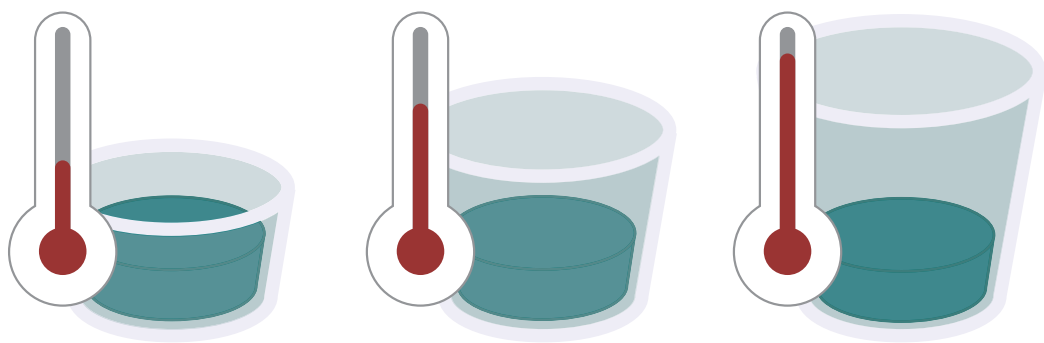
- Vsak dan poišči **vremensko napoved** v sliki in besedi in jo prilepi na dnevniški list. Najdeš jo v dnevnem časopisu, na katerega ste naročeni doma. Poiščeš jo lahko tudi na internetu in na dnevniški list zapišeš par povedi in prerišeš simbol. Ne tiskaj po nepotrebnem!



Vlaga



Količina vlage nam pove, koliko vode se nahaja v zraku. Zrak je lahko suh, popolnoma brez vode, ali pa vlažen. Naši merilniki nam vedno izpisujejo relativno vlažnost, v odstotkih. To pomeni, da je vrednost podana glede na največjo količino vode, ki bi jo zrak pri dani temperaturi še lahko sprejel.



Koliko vode lahko sprejme zrak, je odvisno od temperature zraka. Bolj toplel zrak lahko sprejme več vode in obratno. Če se temperatura zraka nenadno spusti in vlažnost doseže 100 %, se bodo iz zraka začele izločati majhne kapljice. Pri tleh pojav imenujemo megla, visoko v ozračju pa oblačnost.



Tlak



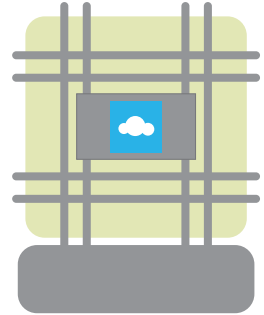
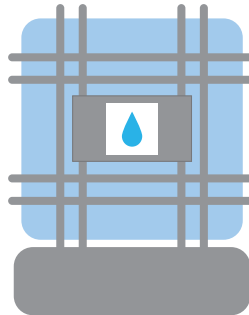
“Zračni pritisk rahlo pada,
je ustaljen, rahlo raste ...
o čem govorijo?!”



Višina zračnega
pritiska ali tlaka
nam pove, s
kolikšno težo (silo)
pritiska zrak na en
kvadratni meter
površine.

Ali bolj po MČ-jevsko:

Predstavlja si cisterno vode kvadratne oblike, s stranico, dolgo en meter. Kocka s svojo težo pritiska na tla in pod sabo povzroča določen pritisk. Enako velika kocka, ki bi bila narejena iz zraka, bi imela tisočkrat manjši učinek, a določen pritisk bi le ustvarila. In sedaj pomisli, da je nad tabo 10.000 takih kock. V tvoji okolici ustvarjajo tak pritisk, kot bi ga 10 kock iz vode, ki bi bile naložene ena vrh druge.



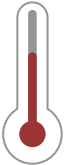
Debelina zračne plasti je v resnici
večja, znaša 30 km. Je pa zrak
vedno redkejši, forej so tudi naše
namišljene kocke vedno lažje.



Tina je vztrajna: Že cel teden pišem svoj uremenski dnevnik in izpustila nisem niti enega dne. Še malo, pa bom lahko osvojila večino Vremenoslovec!

VREMENSKI DNEVNIK

KRAJ IN DATUM: _____

TEMPERATURA		ZRAČNI PRITISK	
VLAGA		KOLIČINA PADAVIN	

NAPOVED

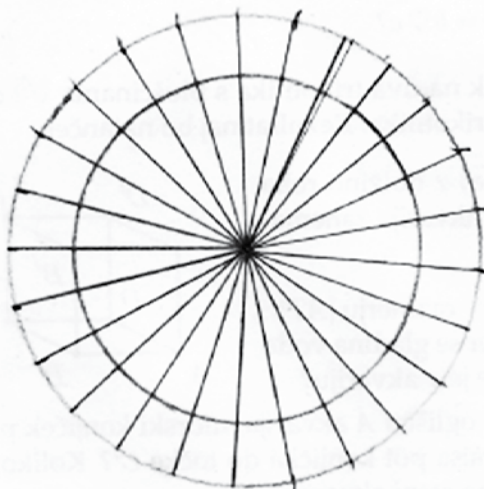
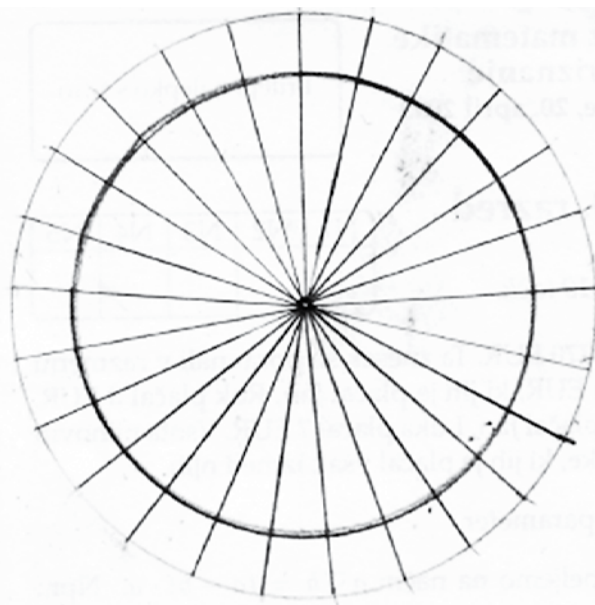


Kmečki upor



Besedilo in fotografija: Petja Kos

Na Kmečkem uporu 2015 smo vam predstavili vrsto skrivne pisave – Cezarjev princip. Sestavljata ga dva kroga, v katera vpišemo abecedo, ju v sredini povežemo in nato vrtimo. Paziti moramo, kakšno kodo imamo podano (K/U pomeni, da K iz zunanjega kroga poravnamo z U-jem iz notranjega kroga). Zunanji krog predstavlja kodirano abecedo, notranji pa pravo.



Preveri, kako dobro znaš uporabljati Cezarjev princip in dešifriraj spodnje sporočilo:

P/K: HZ EA ŽJUAL KLEDETOHGE.

T/R: JH GC MNFTVBŠCK TVZLNKfH.

L/U: VL CHŽČDEŠN ašEMS SZ ZIBIfŽ.

Osnove fotografije

Veščina Poznavalec fotografije



Besedilo in fotografije: Matic Pandel

Poletje je pred vrati, z njim pa nas pozdravljajo tudi sončni rodovi izleti, težko pričakovana taborjenja, specialistični tečaji in ostale poletne radosti, ki jih nestrpnost pričakujemo skozi celo leto. Spomine na te minljive momente pa bomo lahko obujali še desetletja pozneje, če jih bomo uspeli ujeti in ovekovečiti z našim fotografskim aparatom.

Kaj izbrati?

Vsakdo rad pogleda dobre fotografije, da pa jih lahko posname, je potrebno več vaje in malo teoretskega znanja, ki ga bomo v nadaljevanju na hitro obdelali.

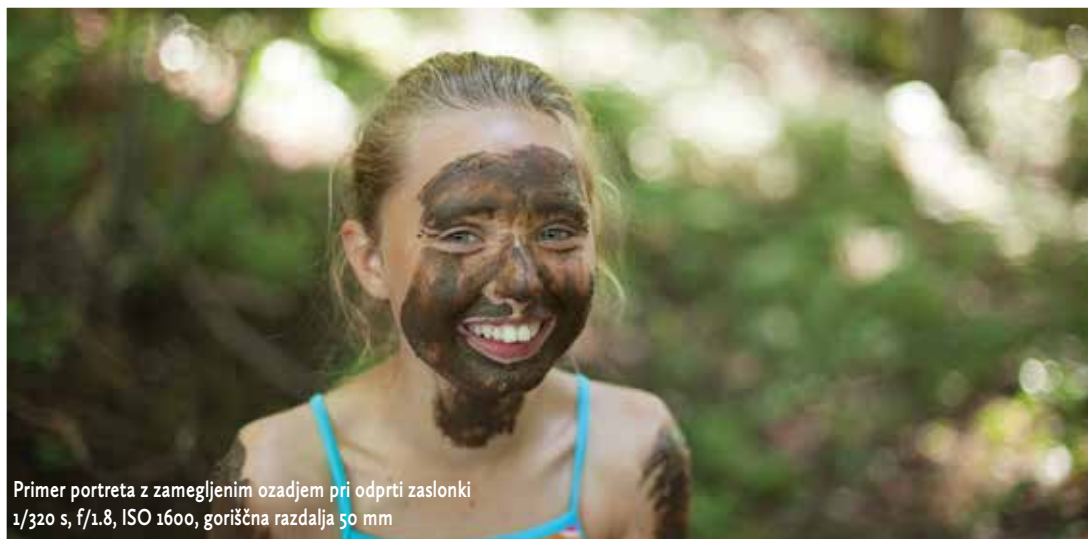
Prvo vprašanje se rodi pri izbiri fotografske opreme - kakšen fotoaparat, kakšen objektiv? Za začetek bo popolnoma zadostoval kompaktni fotoaparat ali vstopni komplet zrcalnorefleksnega aparata z osnovnim objektivom, saj so dandanes uporabniku dostopni po precej prijaznih cenah, sploh če pogledamo ponudbo rabljenih aparatov.

Prvo pravilo pa je, da **fotografije ne naredi samo fotoaparat**, ampak v večji meri fotograf, ki je za aparatom. Da ti uspe iz aparata izvleči kar največ, ga je potrebno dobro spoznati. Fotoaparati dandanes ponujajo vrsto različnih "avto" nastavitev, ki se običajno ne izkažejo za najbolj optimalne, saj fotoaparat ne ve, kaj fotografiramo in na kakšen način bi radi neko sceno fotografirali. Da bi kar se da razumeli nastanek fotografije v fotoaparatu, je najprej potrebno razčistiti

pomen in delovanje treh glavnih gradnikov aparata, ki imajo poleg drugih elementov največji vpliv na nastalo fotografijo.

ISO, zaslonka in odprtost zaklopa

Odprtost zaslonke in čas odprtega zaklopa mehanično regulirata vpad količine svetlobe na senzor. Z **zaslonko** uravnavamo velikost odprtine, skozi katero pada svetloba, **bolj ko je ta odprta, svetlejša je fotografija**. Vrednost zaslonke se niža z odpiranjem, se pravi bolj ko je odprta, manjša bo vrednost zaslonke in obratno. Pri zaslonki je potrebno omeniti, da z njo reguliramo tudi **globino ostrine** na fotografiji. Torej, če fotografiramo portret in želimo imeti ozadje zamgljeno, mora biti vrednost zaslonke čim nižja (f/4 ali manj). V primeru, da fotografiramo pokrajino, vrednost zaslonke povišamo oziroma jo zapremo in s tem pridobimo ostrino na bližnjih in oddaljenih predmetih (vrednost zaslonke f/8 ali več).



Primer portreta z zamgljenim ozadjem pri odprti zaslonki
1/320 s, f/1.8, ISO 1600, goriščna razdalja 50 mm



A - prej, B - potem.
1/100 s, f/1.4, ISO 400, goriščna razdalja 35 mm

S časom odprtega zaklopa prav tako uravnavamo vpad svetlobe, le na drugačen način kot z zaslonko. **Daljši ko je čas, svetlejša bo fotografija**, vendar moramo paziti, da čas ni predolg, saj bodo posledično fotografije zabrisane. Pri odprtosti zaklopa moramo biti pazljivi, da je čas vsaj 1/125 s, v primeru, da fotografiramo mirujoče objekte in imamo mirno roko, je lahko čas daljši (1/50 s), če pa uporabljamo stativ, so lahko časi neskončno dolgi. Dolg čas fotografiranja s stativom pride v poštev za nočno fotografijo, fotografiranje premikajočih se luči vseh vrst, ki bodo na fotografiji izgledale kot črte. Rezultati so lahko precej kreativni.

Na koncu ostane še **ISO vrednost**, s katero reguliramo digitalno občutljivost senzorja v fotoaparatu. **Večja ko je vrednost, bolj občutljiv je senzor na svetlobo** in posledično so fotografije svetlejše. Vendar pa z ISO ne smemo pretiravati, saj kvaliteta fotografije z višanjem ISO pada in fotografije so posledično bolj zrnate. ISO 100 je najnižja občutljivost, največja pa se razlikuje od aparata do aparata.

Opazuj!

Ko enkrat razumeš, kako fotoaparat deluje, ti ostane le, da teorijo preneseš v prakso in z vajo izpopolniš še rokovanje z njim. Bodi pozoren, opazuj okolico in fotografiraj, kar pritegne tvojo pozornost. Nikoli se ne prenegli, ko vidiš neko situacijo, je ne fotografiraj takoj na vrat na nos, premisli, iz katerega mesta boš fotografiral, kakšno boš imel ozadje, v kateri smeri bo sonce, iz katere višine boš fotografiral, kaj boš izostril ... Poleg vsega tega pa ne pozabi tudi na nastavitve aparata, o katerih smo govorili, preden pritisneš na sprožilec.

Fotoaparat imej vedno s seboj, če je le mogoče, najboljše fotografije navadno nastanejo nenačrtno, če pa ga že uspeš pozabiti, si za vajo zamisli, kako bi fotografsko zajel določen trenutek, in s tem treniraj svoje oko.



Glavni element lahko uokviriš z različnimi elementi.
1/1000 s, f/2.5, ISO 400, goriščna razdalja 35 mm

Kompozicija

Na kompozicijo vplivajo vsi elementi na fotografiji, pomagamo si lahko s **pravilom tretjin ali zlatim rezom**. Pozorni moramo biti na različno usmerjene linije, ki lahko vodijo oko preko fotografije ali tvorijo zanimive oblike. Zanimivo delujejo na fotografiji tudi različna nasprotja oziroma **kompozicijski kontrasti**, ki fotografiji dodajo napetost in jih lahko najdemo v skoraj vsaki fotografiji, recimo: svetlo-temno, barvni kontrast, veliko-majhno, široko-ozko in še vrsto drugih. MČ z rdečo rutko bi bil idealen barvni kontrast zelenemu gozdu! Za lažjo izbiro kompozicije si lahko pomagaš z opazovanjem drugih fotografij, s katerimi si podzavestno utrdiš smisel za izdelavo kadra.

Postavljanje šotora

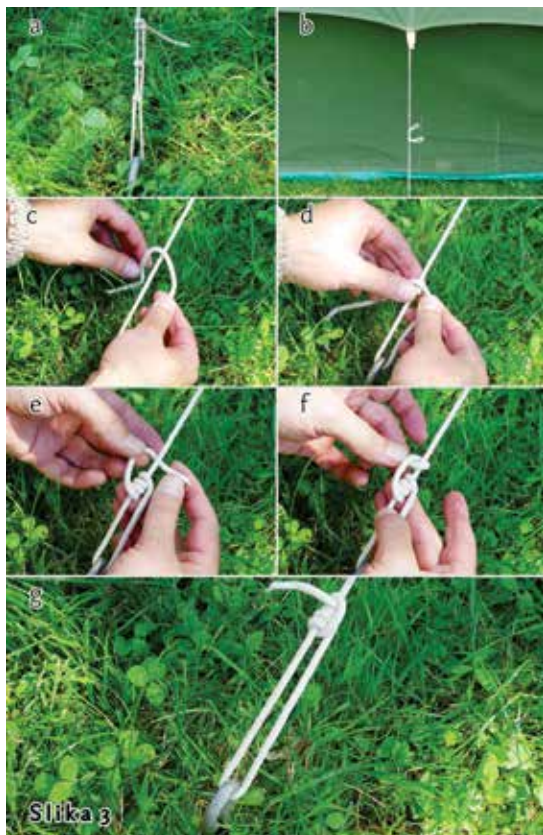
Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Postavljanje šotora je nekaj, kar mora, razen najmlajših, znati vsak tabornik. Poglejmo si nekaj napotkov, da bodo naši šotori lepo postavljeni in taboreči zadovoljni.



Šotor razprostremo na tla in dno pritrdimo s klini (Slika 1). Pri tem dna ne nategujemo preveč, dovolj je, če je dno lepo poravnano in brez gub leži na tleh. Če dno preveč napnemo, predvsem pri vhodu, imamo lahko težave pri odpenjanju in zapenjanju zadrge. Na tem mestu lahko omenimo, da je šotor veliko lažje razprostrti po tleh, če vrvice niso prepletene med seboj, ampak pravilno zavezane (Slika 1 zgoraj levo). Pozor! Vrvice je treba tudi razvezati pravilno, sicer na vrvici nastane voz, ki ovira njeno napenjanje in ga je kasneje težko razvezati.

Pri postavljanju šotora najprej s klini pritrdimo vrvice na vogalih šotora. Vrvice napnemo pod kotom, tako da so usmerjene približno proti sredini slemena šotora (črti na Sliki 2). Ko preverimo, da pokončni palici v šotoru res stojita navpično, s klini pritrdimo še ostale vrvice. Šotor lepo stoji, če je postavljen na ravni podlagi, če so vsi klini enako oddaljeni od šotora in če so vse vrvice enako močno napete. Streha lepo postavljenega šotora je ravna, brez gub, stranice so navpične, krilca, na katera so pritrjene vrvice pa v isti ravnini kot streha šotora (Slika 2).



Najpomembnejši voz, ki ga moramo znati zavezati pri postavljanju šotora, je napenjalni voz (Slika 3a), ki ga uporabimo, kadar na vrvici nimamo napenjalca. S skrajševalnim vozlom (Slika 3b) skrajšamo predolgo vrvico, da je ni treba odrezati. Če je vrvica prekratka, da bi lahko zavezali napenjalni voz, uporabimo





vozel, ki je prikazan na Slikah 3c-3g. Vezati začnemo tako kot napenjalni vozel (Slika 3c), nadaljujemo pa z ovijanjem prostega konca okoli vrvice navzdol (Slika 3d in 3e). Naredimo vsaj tri ovoje, nato v isti smeri kot smo delali ovoje naredimo še polzanko na vrhu vozla (Slika 3f). Dobro zategnemo in vozel je narejen (Slika 3g). Deluje enako kot napenjalni vozel. Ko je vrvica napeta, drži, ko vrvico sprostimo, pa ga lahko premikamo po vrvici v obe smeri.

Pogosto se zgodi, da ne moremo zabiti klina v tla na mestu, kjer želimo. Če je ovira v tleh (skala, korenina) majhna, lahko klin nekoliko prestavimo. Če to ni mogoče, si pomagamo z debelejšo palico, ki jo z močnejšimi klini pričvrstimo na tla in nanjo privežemo vrvico (Slika 4). Tako tudi zagotovimo, da so vse vrvice enako dolge in šotor lepo napet. Podobno se lahko izognemo oviri v tleh tudi s pomočjo vrvi na način, prikazan na Sliki 5.

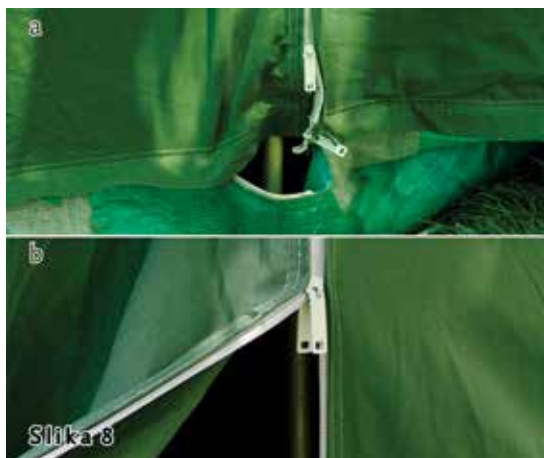
Pogosto se tudi zgodi, da želimo šotore postaviti preblizu skupaj in si pomagamo s podstavljanjem

rogovil pod vrvico šotora. Temu se izognimo, če je le mogoče. Na Sliki 6 je prikazana vrvica, podprta s pretirano dolgo rogovilo. Ker je krilce na strani dvignjeno, bo na tem mestu ob prvem dežju zastajala voda in teklo bo v šotor.

Vrvica pred vhodom je velikokrat v napoto. Izognemo se ji tako, da na vsaki strani šotora po diagonali napnemo po dve vrvici (Slika 7). Pri tem pazimo, da se vrvici ne dotikata strehe šotora.

Še nekaj o zadrhah. Če opazimo, da ne moremo dobro zapreti zadrge (Slika 8a), je razlog za to verjetno preveč naprej postavljena palica ali preveč (premalo) napeto dno in stranski vrvici.

Zadrge vedno odpremo in zapremo po celi dolžini. Če zadrge puščamo odprto na pol (Slika 8b), se zobci zadrge slej ali prej poškodujejo in zadruga je uničena.



Vid razmišlja: Čeprav sem tak šotor postavljal že velikokrat, se učasih ne izide, kot bi si želel. Zato se mi je že zgodilo, da je šotor zamakal ali pa smo se morali s prijatelji stisniti, da smo spravili vanj uso osebno opremo. Letos nam bo gotovo uspelo narediti, kot je treba!

Vezanje z naravnimi materiali

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Stebila, veje in korenine nekaterih rastlin in dreves, ki jih pri nas v naravi običajno ni težko najti, lahko služijo kot dober nadomestek za vrvico.



Na Sliki 1 je prikazanih nekaj dobrih nadomestkov za vrvico. Od zgoraj navzdol vidimo steblo praproti, vrbovo šibo, smrekovo korenino in steblo srobotota. Steblo praproti je v primerjavi z ostalimi slabša izbira, njegova prednost pa je ta, da ga ni težko najti. Vezanje z vrbovo šibo bo lažje, če jo prej razcepimo na polovico. Tako bo šiba bolj gibka, ravna površina pa bo prispevala k boljšemu oprijemu na podlago. Smrekovi korenini in steblu srobotota moramo pred uporabo olupiti lubje (če se zelo mudi, ni treba). Tudi tukaj je vezanje lažje, če korenino ali steblo razcepimo po dolžini. Kako to naredimo, je opisano v prejšnji številki revije Tabor.

Večine vozlov, ki jih uporabljamo pri vezanju vrvic, pri delu z opisanimi materiali ne moremo uporabiti. Ali se vozla ne da zavezati, ker se veja ali steblo prej zlomi, ali pa vozel ne drži. To velja tudi za vrzni vozel, ki pa ga lahko z majhno prilagoditvijo spremenimo v odličen vozel za vezanje naravnih materialov.

Na Sliki 2 smo zaradi bolj nazornega prikaza in lažjega vezanja uporabili vrvico. Najprej okoli veje, šopa palic ali česa podobnega zavežemo vrzni vozel (Slika 2a). Krajši konec vrvice speljemo pod zunanjo vrvico v smeri puščice na Sliki 2a. Bolj natančno to vidimo na Sliki 2b. Vozel dobro zategnemo v smereh puščic na Sliki 2c in vozel je narejen. Pomembno je,



da zgornja vrvica po sredini enakomerno pritiska čez prepleteni spodnji vrvici (rumena črta na Sliki 2c)

Na Sliki 3 vidimo šop palic, povezan z različnimi materiali (stebлом praproti, leskovo šibo, srobotom in smrekovo korenino). Kot smo že omenili, vozel, zavezan s praprotjo, drži slabše od ostalih, po naših izkušnjah pa najbolj drži vozel, zavezan s smrekovo korenino.

Omeniti je potrebno še, da moramo steblo praproti po celi dolžini sploščiti, kot vidimo v vogalu Slike 3. Pri tem nikakor ne smemo vleči stebel med prsti, saj se na ostrih robovih lahko precej porežemo.



Vid svetuje: Ime opisane vozla je Constrictor knot, slovenskega prevoda zanj pa nismo našli. Če boste brskali po spletu, boste našli tudi na podoben Transom knot, ki ga zavežemo nekoliko drugače, uporabimo pa ga lahko na isti način.



Preklopna žaga in nož

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

V Zadrugi ZTS in v taborniški spletni trgovini so na voljo odlični noži in preklopne žage priznane švedske firme Bahco. Cene so izredno ugodne, kvaliteta pa vrhunska.



V testiranje smo prejeli komplet z žago in nožem v zeleni barvi in oranžen nož (Slika 1). Lahko se odločite za nakup kompleta, samo žage v zeleni barvi ali samo noža, pri katerem pa lahko izbirate med zeleno in oranžno barvo (Slika 2).

Žaga (Slika 2a) je namenjena prav za delo v naravi, z njo zelo dobro žagamo svež, mehek les, zaradi oblike zob pa se odlično obnese tudi pri žaganju tršega, suhega lesa. Rezilo žage je dolgo 18 cm in prevlečeno s posebno prevleko, ki omogoča bolj gladko žaganje. Ročaj je prijeten na otip, brez ostrih robov in omogoča varen oprijem. List žage se v ročaju zaklene v odprtem in v zaprtem položaju. Žaga ima zobe usmerjene nekoliko nazaj, zato močnejše reže pri potegu nazaj kot pri potisku naprej. Če tega nismo vajeni, je na začetku nekoliko nenavadno, a se hitro privadimo. Na ta način je žaganje bolj tekoče, rezilo se manj zatika in zato je tudi manj možnosti, da se rezilo pri žaganju zvije.

Žago smo preizkusili na približno 5 cm debeli sveži leskovi veji in jo brez napora prežagali v petih

do sedmih sekundah (Slika 3a). Ko smo postopek ponovili z enako debelo suho, žilavo leskovo vejo, je trajalo le nekaj sekund dlje. Tudi poleno, debelo 8-9 cm, smo z lahkoto prežagali.

Nož Bahco (oranžna izvedba) taborniki že kar dobro poznamo, zdaj pa je na voljo še v zeleni izvedbi. Rezilo je kakšen milimeter krajše od 10 cm, kar je idealno za uporabo v naravi. Nož je lahek, rezilo zelo ostro, ročaj nima ostrih robov, v roki deluje prijetno in omogoča veliko različnih prijemov in tehnik rezanja.

Kot vidimo na Sliki 3b, lahko s pravilno tehniko rezanja svežo leskovo palico ošilimo z nekaj rezi. Čeprav je rezilo razmeroma tanko (2,5 mm), je konica dovolj močna, da lahko z njo brez večjega napora prebijemo skozi 2,5 cm debelo palico (Slika 3c). Na Slikah 3d in 3e vidimo primer "zlorabe" noža, ki smo si jo privoščili za potrebe testa. Čeprav je nož brez težav prenesel cepljenje polena in udarjanje po hrbtišču s kosom lesa, za podobna opravila raje izberimo sekiro ali žago.

Preklopna žaga in nož Bahco sta dobra izbira in koristna pripomočka, ki tabornika v naravi ne bosta pustila na cedilu.



Orientacija čez poletje

Besedilo in fotografiji: Jona Mirnik

Kljub temu da taborniških tekmovanj tekom poletnih počitnic ni, orientacijskih dogodivščin ne manjka. Zanje lahko poskrbite sami ali pa se udeležite kakšnega od dogodkov, ki tekom poletja potekajo pri nas.



Taborjenja so super priložnost, da poskrbite za orientacijsko zabavo. Veliko idej smo nanizali že v preteklih poletnih številkah, ki jih lahko najdete na taborniki.si, podstran Revija Tabor. Nekaj bolj preprostih aktivnosti, nekatere so primerne tudi za deževne dni, pa vam predstavljamo spodaj.

Karto-kocke

Odlična igra, kjer se urimo v branju karte in prepoznavanju podobnosti. Potrebujemo 9 lesenih kock. Na vsako od stranic prilepimo dele karte, ki jo razrežemo na 9 enako velikih kvadratov. Ker ima ena kocka 6 ploskev, potrebujemo 6 različnih kart. Če želimo lažjo težavnost, naj bodo karte čim bolj različne. Za nadobudne PP-je, ki jim je branje kart izziv, pa lahko igro pripravimo tako, da si je 6 kart zelo podobnih, kar močno oteži reševanje.

Razrezana karta

Orientacijo na taborjenju lahko popestrimo, tako da vodom, ki tekmujejo eden proti drugemu, na začetku ne damo cele, ampak razrezano karto, ki jo morajo najprej pravilno sestaviti, da lahko začnejo iskati kontrolne točke. Zmaga najhitrejša ekipa.

Ponarejevalci kart

Karto z narisano progo mora vod najprej "ponarediti", tj. prerisati, in nato po svoji karti poiskati kontrolne točke. Za bolj izkušene lahko uporabite tudi časovno limito prerisovanja. Odlična ideja, ki jo lahko vključite v kakšno zgodbo ali strateško igro!

Učenje azimuta

Igra je primerna tako za starejše MČ-je, ki se šele učijo uporabe kompasa, ali pa za izkušene PP-je, ki kompas že obvladajo. Za igro potrebujemo nekaj več priprav, zato je najboljšje, da jo izvedemo na taborjenju.

Potrebujemo: dva postavljavca, busolo ter zelene, rdeče in rumene A4 liste (lahko tudi kako drugače). Odlično je, če igro zapakiramo v zgodbo ali strateško igro.

Osnova igre je takšna: izberemo si linijski objekt (rob travnika, cesta, reka, rob tabora ...), od koder bomo startali. Natančno izmerimo azimute, ki naj bodo po glavnih straneh neba (najlažja varianta).

Potrebujemo še drug linijski objekt, ki je od prvega oddaljen npr. 100 m, 250 m, 500 m (odvisno, kakšno težavnost želimo). Tam postavimo zelen A4 list (ali KT). Po linijskem objektu pa postavimo še oranžen ali rdeč list, in sicer v določeni oddaljenosti od prave KT. Listi morajo biti na vidni višini, saj so namenjeni prepoznavanju in popravljanju smeri.

Na zelenem listu ali KT-ju jih čaka nova smer in igra se ponovi do prvotnega linijskega objekta, kjer tabornike zopet pričakajo zeleni (KT) ter rumeni in rdeči list.

Začnemo lahko zgolj s prečkanjem travnika ali tabora, nato pa so lahko prečkanja čedalje zahtevnejša, od gozda pa do postavljenih vodnih (blatnih) ovir, za popestritev lahko vključite tudi prečkanje potoka ali reke (ob spremljanju starejših). Bodite ustvarjalni in naredite zgodbo! Seveda lahko za pomoč in kot strateško igro uporabite tudi dodatni zemljevid.

Ob vsem tem je zelo pomembno, da se na taborjenju pri orientaciji zabavate. Vse proge naj bodo težavnostno primerne. Tudi, če naredite progo nekoliko lažjo, se bodo člani še vedno zabavali. Če naredite pretežko, lahko taborniki dobijo odpor do teh odličnih izzivov. Zato je pomembno, da proge pripravlja nekdo z dovolj znanja o trasiranju.

Za pogumne

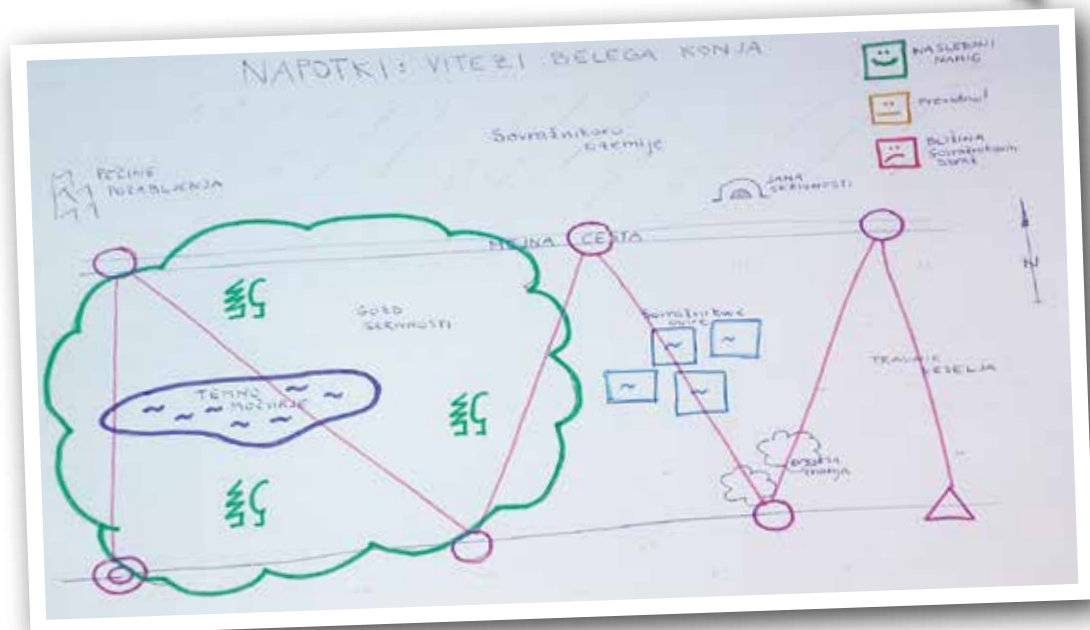
Če vam po taborjenju orientacije še ni dovolj, se lahko preizkusite tudi na bolj podrobnih kartah, kartah za orientacijski tek. Gre za karte večjega

merila, ki so veliko bolj podrobne kot karte, ki jih največ uporabljamo pri tabornikih (DTK25). Med 25. in 29. julijem se bo v Sloveniji odvijal OOCup, kjer lahko tekmujete v različnih kategorijah, od "Beginners", ki je primerna za čiste začetnike, do "Open A", "B" ali "C", ki se razlikujejo po težavnosti. Vsak dan se boste lahko podali na drugo progo, z novo karto in s tem novim izzivom. Več o tekmovanju najdete na www.oocup.com.

Za vedoželjne

Najboljše pa kot vedno pride čisto na koncu. Konec avgusta se nam lahko tudi letos pridružiš na **Tečaju orientacije in topografije**, kjer se boš 9 dni pilil in izobraževal o orientacijskih in topografskih veščinah. Če pa te orientacija in topografija zanimata zgolj toliko, da si želiš znanje predati svojemu vodju MČ-jev ali GG-jev, lepo vabljen na 4-dnevni **TopVod tečaj**, kjer bomo pripravljali zabavne vodove sestanke in se predvsem igrali ter se preko iger in zabave naučili osnov. Naj bo poletje vroče, prijetno in kot vedno polno (orientacijskih) izzivov, dogodivščin in zabave!

Rok je navdušen: Na Stenčasu sem pod menijem Izbobraževanje u zavihku Tečaji ZTS našel razpis orientacijskih izbobraževanj. Jaz sem že prijavljen, kaj pa ti?



Na taborjenju kuhajmo z zelišči

Besedilo in fotografije: Kosobrin

Taborniki radi kuhamo, pečemo, mešamo. Pripravil sem nekaj receptov, ki jih lahko preizkusite na taborjenju. Bivakiranje je izvrstna priložnost za kosilo v naravi!

Za uvod

Osnovni recept za namaze

Potrebujemo: sirni namaz s smetano, 1 jedilno žlico oljčnega olja, da se bolje maže.

Sirni namaz in oljčno olje dobro premešamo. Poljubno lahko dodamo na drobno narezane sledeče rastline: drobnjak, divji luk, cvetove navadne marjetice, zel materine dušice, liste regrata ali otavčiča, zel vodne kreše, zel dobre misli ...



Sirni namazi na kruhu.



Cvetovi divjega luka v namazu.

Krepka juha

Potrebujemo: 3 skodelice mladih listov navadne regačice, 2 skodelici mladih koprivinih listov, 4 krompirje, 2 korenčka, 1 glavico česna, 2 jedilni žlici olja, 1 jajce, cvetove divjega luka, sol in poper po okusu.

Očiščene liste regačice in mlade koprivine liste operemo in prelijemo z vrelo vodo. Odcedimo in vse skupaj drobno narežemo. Na segretem olju prepražimo drobno narezan česen, na kocke narezan krompir in na kolutke narezan korenček. Dodamo na drobno narezano zelenjavo ter zalijemo z litrom in pol vode. Posolimo in popoprmo. Juho kuhamo na šibkem ognju, dokler se zelenjava ne zmečka. Dodamo jajce ter dobro zmešamo. Na koncu juho posipamo z drobno narezanimi cvetovi divjega luka.

Glavna jed

Testenine z ozkolistnim ciprjem (ciproš)

Potrebujemo: 8 skodelic listov ciprja, 1 kg testenin, 1 večjo čebulo, 5 žlic olja, sol in poper po okusu.

Na drobno narežemo čebulo in jo prepražimo na 2 žlicah olja, da postane lepo rumena. Dodamo oprane in drobno narezane liste ciprja in pražimo 15 minut. Po potrebi dolivamo vodo. Posolimo in popoprmo po okusu.

V slani vodi skuhamo testenine, jih odcedimo in jih damo v posodo s 3 žlicami olja. Na koncu dodamo še prepraženo zelenjavo, vse skupaj zmešamo in takoj postrežemo.

Zelenjavne omlete

Osnovne sestavine: jajca, sol, olje, malo mleka.

Iz vrtnih rastlin

Sestavine za 4 osebe: 1 pest drobno narezanih listov poprove mete, janeža, melise, špinače ali koprive, 1 šopek drobnjaka, 8 lističev rmana, 3 lističi belega vratiča.

Jajca ubijemo, stepemo in dodamo sol. V stepena jajca dobro umešamo rastline. Na ognju v ponvi

segrejemo olje, dodamo zmes in dobro prepečemo na obeh straneh kot omleto. Gledati pa moramo, da je ne zažgemo, ker ne bo dobrega okusa.



Priprava zelenjavne omlete.

Iz divje rastočih rastlin

Omleta se naredi enako kot pri vrtnih rastlinah, le da dodamo divje rastoče rastline: 2 pesti listov regrata ali otavčiča, 1 pest ozkolistnega trpotca, 1 pest mladih listov velikega (širokolistnega) trpotca, 8 listov navadnega rmana, 5 cvetov ali čebulic divjega luka.



Pečena zelenjavna omleta.

Iz cvetov črnega bezga

Če najdemo cvetove črnega bezga, lahko naredimo omleto iz cvetov. Potrebujemo 5 velikih bezgovih cvetov. Cvetke potrgamo s stebel, zmešamo s stepenim jajcem in spečemo kot omleto.



Cvetovi črnega bezga.



Pečena omleta iz bezga.

Iz cvetov navadne marjetice

Potrebujemo 6 pesti cvetov navadne marjetice (glej majsko številko revije Tabor). 3 jajcem dodamo malo mleka in stepemo, solimo po okusu, umešamo cvetove navadne marjetice in spečemo kot omleto, da zlato porumeni.

Za na konec

Mešana solata

Zmešamo enake količine regratovih listov, listov navadnega jagodnjaka, navadnega svinjaka (špehca), vodne kreše, otavčiča in nekaj mladih listkov rmana, po okusu osolimo in okisamo, dodamo česen, olje in solata je gotova.

Jabolčne palačinke

Potrebujemo: 2 jabolki, maso za palačinke, sladkor, olje. Jabolka očistimo, olupimo, narežemo na majhne koščke in prekuhamo. Ko so jabolka mehka, jih odcedimo, zmečkamo in dodamo 2 jedilni žlici sladkorja, kuhamo še 10 minut, da se sladkor raztopi in nadev je pripravljen. Spečemo čisto tanke palačinke. Pečene palačinke namažemo z jabolčnim nadevom, zvijemo in posipamo s sladkorjem.

Dober tek vam želi vaš Kosobrin!

Praktični napotki za taborniške kuharje

Besedilo: Anja Novljan, fotografije: Mjedved

Če se dobro posvetimo pripravi, bomo skoraj gotovo zadovoljni z rezultatom. To pa velja tudi za kuhanje, zato predstavljamo nekaj nasvetov, ki vam bodo prišli prav pri pripravi taborniških jedi.

Preden se lotimo priprave hrane, si pripravimo vse **potrebščine**, da bomo imeli vse, kar potrebujemo, takoj pri roki. Zato vedno v naprej premislimo, kaj vse bomo potrebovali: katera je najboljša posoda za kuhanje (kotliček, ponev, mreža), preverimo, da imamo dovolj posod za mešanje sestavin in pribora, ki prenaša vročino, desko za rezanje in oster nož. Ker se posoda in pribor med kuhanjem lahko zelo segrejeta, si pripravimo rokavico ali krpo za prijemanje, da se izognemo opeklinam. Pri tem pa seveda tudi poskrbimo, da so vsi pripomočki čisti.

Higiena in čistoča

Higiena je pri kuhanju zelo pomembna, zato ne smemo zanemarjati čistoče posode in pribora, poskrbimo pa tudi, da imamo vedno **čisto delovno površino** in ničesar ne odlagamo neposredno na tla. Prav tako je pomembno, da si pred kuhanjem **očistimo roke**. Če že ne delamo v sterilni kuhinji, vseeno pazimo na higieno in čistočo.

Še nekaj nasvetov za hitro pomito posodo:

- Med kuhanjem na ognjišče pristavimo še posodo z vodo, tako da jo toplo lahko uporabimo za pomivanje, predvsem pa za vročo vodo poskrbimo preden začnemo jesti (naložimo na ogenj, da bomo po obroku res imeli pripravljeno vročo vodo).
- Za lažje pomivanje lahko zunanjo stran kotlička ali ponve premažemo z detergentom, preden ju postavimo na ognjišče.

Sestavine in priprava hrane

Priprava in shranjevanje sestavin sta zelo pomembna, saj je od tega lahko odvisno tudi naše zdravje. Zato poskrbimo, da uporabljamo sestavine, ki so **sveže** in pred pretekom roka uporabe. Tako kot za potrebščine je tudi za sestavine, ki jih potrebujemo, dobro, da si jih pripravimo preden začnemo s kuhanjem, saj bomo tako delali hitreje in bolj organizirano. Premislimo, za pripravo česa potrebujemo največ časa in se najprej lotimo tega.

Hrano, ki ostane od priprave ali pa je ne pojemo, čim prej vržemo v jamo za odpadke, v smeti ali pa skurimo na ognjišču, da z njo ne privabljamo živali. Zato je prav tako pomembno, da hrano tudi shranjujemo na primernih mestih in v zaprtih posodah.

Da pa bo lažje tudi merjenje količin, je tukaj nekaj namigov:

zvrhana jedilna žlica = 25 g moke, kakava



polna, ne zvrhana jedilna žlica = 25 g sladkorja, riža, masla ali maščobe



običajna skodelica = 250 ml tekočine



običajna skodelica = 125 g moke, 200 g sladkorja, 100 g ribanega sira, 175 g riža



Če skodelica ni te prostornine, tudi naslednje mere niso pravilne. Za določanje količin si lahko naredite tudi čisto svojo tehtnico ali umerite svojo skodelico!

Ognjišče

Glede na to, kaj pripravljamo, poskrbimo tudi za primerno pripravljen prostor za kuhanje: ognjišče s primerno žerjavico, raketno kurišče ali različne vrste peči. Seveda poskrbimo, da imamo zadostno količino kurjave, preden pričnemo s kuhanjem. Zavedati se moramo, da je treba s pripravo začeti pravočasno, saj priprava ognjišča ni kot vklop pečice ali prižiganje štedilnika.

Med kuhanjem smo pozorni na **temperaturo** in pazimo, da hrane ne zažgemo. Še posebej pa smo pozorni, kadar delamo z **oljem**. Preveč segreto olje lahko zagori, prav tako pa ni dobro, da olje škropi na ogenj. Zato imamo pri ognjišču vedno pripravljeno tudi sredstvo za gašenje.

Rok bi si rad okrasil svoj kraj: Če boste upoštevali Anjine nasvete, lahko osvojite tudi večino Kuhar začetnik ali Kuharski vajenec!



Na pohodnem taboru

Po celem dnevu hoje po soncu in v vročini si zvečer pripravimo večerjo in zagotovo ne bi bili navdušeni nad sesirjenim mlekom ali pokvarjenim mesom. Zato je pri načrtovanju obrokov na bivaku zelo pomembno, da razmislimo, kaj **varno preživi cel dan poletnih vremenskih razmer**. Predvsem pa ne načrtujemo zapletenih obrokov z veliko sestavinami in časovno dolgo pripravo. V veliko pomoč nam bo, če bomo hrano do neke mere imeli že pripravljeno, tako da nam priprava po napornem dnevu ne bo vzela preveč časa. Vsekakor naj nas nič ne ovira, da ne bi poskusili s pripravo česa novega.

Se v tebi skriva pravi taborniški kuharski mojster?



Kuhanje je ena od stvari, ki nam daje veliko možnosti za eksperimentiranje - preizkušanje novih kombinacij okusov in iskanje novih načinov priprave. Taborjenja pa so odličen prostor za takšne eksperimente.

Zato vas postavljam pred izziv. Poiščite recept za jed, ki je še niste pripravili na ognju, pa ste si jo vedno želeli. Kakšna sladica, zanimiva kombinacija okusov ali pa riba na način, ki ga še niste preizkusili. Morda odkrijete, da se v vas skriva pravi mojster taborniške kuhinje!

Na taborjenjih in čez poletje raziskujte in poizkušajte, vse zapišite in dokumentirajte s fotoaparatom, nato pa nam svoje recepte pošljite do 27. avgusta na **revija.tabor@taborniki.si**. Med prispelimi recepti bomo izbrali zmagovalca in ga objavili v prvi jesenski številki revije Tabor.

Krvavitve in odrgnine

Besedilo in fotografije: Jure Ausec - Bajs

Na bližajočih se taborjenjih poleg učenja in zabave na udeležence prežijo tudi poškodbe. Najbolj pogoste so odrgnine in krvaveče rane. Prve nastanejo predvsem pri padcih, druge pa pogosto tudi pri uporabi noža.

Pri ranah gre predvsem za poškodbo kože, ki je največji organ človeškega telesa. Pri globljih ranah so lahko poškodovane še mišice, kite, živci in krvne žile. Ker je poškodovana koža, lahko v telo vstopijo povzročitelji okužb in bolezni, zato je pomembno, da **zaščitno funkcijo kože** čim prej nadomestimo - to storimo z obližem, sterilno gazo ali drugim priročnim in čistim pripomočkom, če prvih dveh nimamo na voljo (čista krpa, robec).

Površinske poškodbe

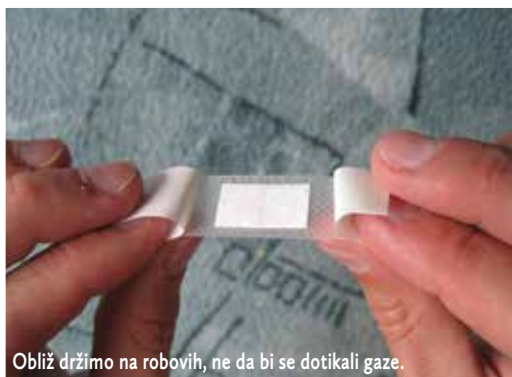
Najmilejša oblika ran so odrgnine, pri katerih je poškodovana le koža, krvavitev pa se lahko pojavi zaradi poškodbe kapilarnih žil (to so majhne žilice, ki so razporejene po vsej površini kože in jo oskrbujejo s krvjo). Te krvavitve niso hude, zato jih lahko uspešno oskrbimo z obližem. Če je poškodovana večja površina kože, namestimo gazo in jo pritrdimo z lepilnim trakom (bel trak, prilagojen za lepljenje na kožo). Površinske rane oziroma odrgnine so izjema, saj jih lahko speremo z vodo ali z blago raztopino milnice. Pri namestitvi obliža moramo biti posebej pozorni, da se z rokami ne dotikamo rane ali blazinice na obližu, priporočljiva je tudi uporaba rokavic, saj tako preprečimo okužbo, bodisi poškodovanca bodisi reševalca.

Krvaveče rane

Če iz rane izteka kri, moramo krvavitev čim hitreje zaustaviti, saj lahko velika izguba krvi vodi v šok, kasneje pa v nezavest in smrt. Odrasel človek ima v povprečju 5 do 6 litrov krvi, izguba preko pol litra pa že vodi v prve znake šoka. Včasih zadostuje navadna obveza, v večini primerov pa moramo narediti **kompresijsko obvezo**. Z obvezo zaustavimo krvavitev, zaščitimo rano pred okužbo in delno imobiliziramo mesto rane. Pomembno je, da se čim manj dotikamo sterilne gaze - primemo jo le za vogal in položimo preko rane. Nato s povojem naredimo dva ali tri ovoje, da pričvrstimo gazo, čez mesto rane pa položimo še en povoj, ki ga učvrstimo s prvim. Prevezo zategnemo le toliko, da zaustavimo krvavitev, ud pa za mestom poškodbe ne sme postati bled, saj je to znak prekinjenega ali okrnjenega krvnega pretoka.

Če je poškodba na roki, roko vedno namestimo še v trikotno ruto. Namesto gaze in povoja lahko uporabimo t. i. **prvi povoj** z že pritrjeno sterilno gazo. Tak povoj seveda uporabimo le enkrat, navaden povoj pa tudi večkrat, če le zamenjamo gazo in povoj ni krvav.

Namestitev obliža



Obliž držimo na robovih, ne da bi se dotikali gaze.



Ko je rana prekrita, odstranimo zaščito.

Namestitev kompresijske obveze



Gazo držimo le za vogal.



Pričvrstimo jo s povojem.



Dodamo drugi povoj in čvrsto povijemo.

Huda krvavitev

Če je krvavitev močna, bo kri prepojila gazo, še preden bomo utegnili dokončati kompresijsko obvezo. V takem primeru moramo začasno ustaviti dotok krvi do mesta rane. Če je rana na roki, lahko to storimo tako, da prste obeh rok od kazalca do mezinca položimo na ramo ponesrečenca, s palcema pa pritismo pod pazduho. Tako pritismo glavno arterijo ob kost in zapremo žilo. V primeru rane na nogi pa kri zaustavljamo z močnim pritiskom pesti v dimljah ali pa s palcema stisnemo žilo pod kolonom

(podobno kot na rami). Takoj ko namestimo kompresijsko obvezo, moramo krvni obtok spet sprostiti. Na roki lahko krvavitev zaustavljamo tudi s pritiskom na žilo na nadlahti, vendar je potrebno za uspešno zaustavitev nekaj vaje.

Vsaka rana (razen odrgnin) zahteva zdravniški pregled. Le zdravnik lahko oceni, ali se bo rana zacelila sama ali pa bo potrebno rano zašiti. Prej ko pridemo do zdravstvene oskrbe, lepše se bo rana zacelila.

Namestitev roke v trikotno ruto



Sredinski vogal rute gre pod komolec.



Roka počiva tako, da je dlan višje od komolca.

Raziščimo poletno nočno nebo

Poleti, ko se po vročem dnevu malce ohladi in zasijejo zvezde, je pravi čas za sprehod v hladnem večeru nekam stran od mestnih luči. In glej, romantiko popestri pogled na zvezdno nebo. V tem času je na nebu najsvetlejši Saturn, planet poznan po čudovitih obročih. Najdemo ga dokaj nizko nad južnim obzorjem. Čeprav je najsvetlejši in ga brez težav s prostimi očmi ločimo od ostalih zvezd, bomo za opazovanje obročev potrebovali teleskop z vsaj 50-kratno povečavo. Saturn se trenutno nahaja v Škorpionu, ozvezdju, ki skupaj s Strelcem kaže proti središču naše galaksije - Rimske ceste. Najsvetlejša zvezda v Škorpionu je Antares, ki sveti v rdeči barvi. Primerjajte barvi Antaresa in Saturna. Ozvezdji Strelec in Škorpion skrivata v sebi mnogo zanimivosti. Tam najdemo meglice, kot so Laguna, Trifid, Omega in Orlova meglica ter mnoge druge. Vzemite v roke daljnogled in raziščite to območje. Tu so tudi zvezdne kopice. M22 je tipična predstavnica kroglastih kopic, medtem ko razsuti kopici M7 (Ptolomej) in M6 (Metulj) najdemo nizko na jugu.



Levo sta Laguna in Trifid, desno Omega in Orlova meglica.

Še vedno gledamo proti jugu. Višje v Rimski cesti je Poletni trikotnik, ki ni ozvezdje. Poletni trikotnik tvorijo najsvetlejšje zvezde ozvezdij Lira, Orel in Labod. Torej Vega, Altair in Deneb. Poletni trikotnik je poleti visoko na nebu. Tudi v tem območju Rimske ceste je mnogo zanimivosti. V neposredni bližini Deneba je meglica Severna Amerika, ki s svojo obliko spominja na ta kontinent. Potem so tu Delfin, Puščica in Obešalnik. Poglejte jih z daljnogledom. V tem območju sta tudi dve meglički, ostanka eksplozij zvezd iz preteklosti. M27 (Dumbell nebula) v bližini Lisičke je vidna že z daljnogledom, medtem ko za M57 (Ring nebula) v Liri potrebujemo srednje velik teleskop. Tu bi opozoril še na dvojno zvezdo Albireo v Labodu, ki je ena najlepših dvojnih zvezd na nebu. Teleskop razkrije čudovit barvni kontrast oranžne in safirno modre barve.

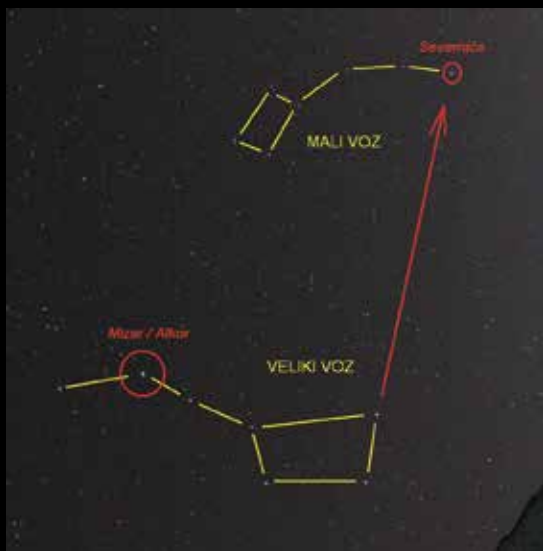


V Strelcu nad južnim obzorjem najdemo mnogo meglic in kopic.



Simulacija poletnega nočnega neba v smeri juga.

Na zahodni strani najdemo Veliki voz, ki nam služi za orientacijo, saj z njegovo pomočjo enostavno poiščemo Severnico. Severnica je ves čas na istem mestu in vse nebo se navidezno vrti okoli nje. V Velikem vozu je z daljnogledom zanimivo pogledati zvezdni par Mizar-Alkor.



S pomočjo Velikega voza zlahka poiščemo Severnico.

Obrnimo se zdaj proti vzhodu. Tam vzhaja Pegaz. Štiri svetle zvezde tvorijo romb, ki je skoraj kvadratne oblike. Ena od teh štirih zvezd spada v ozvezdje Andromeda, kjer se nahaja najsvetlejša galaksija na našem nebu - M31 ali Velika Andromedina galaksija, ki je zelo lepo vidna že z daljnogledom. Ko jo enkrat najdete, jo poskusite pogledati s prostimi očmi. To je namreč najbolj oddaljen objekt v vesolju, ki ga je še moč videti s prostimi očmi. Razdalja znaša 2,2 milijona svetlobnih let in lahko se boste komu pohvalili, kako daleč vidite ...



Simulacija pogleda proti vzhodu.



Z daljnogledom poiščite Veliko Andromedino galaksijo.

Iz severovzhoda bodo okoli 11. avgusta leteli Perzeidi. Gre za najbolj opazovan meteorski roj v letu. Utrinki so posledica ostankov kometa, ki je za seboj pustil "smeti". Zemlja se vsako leto ob istem času znajde na tem mestu in ko vesoljski prah zadane ob Zemljino atmosfero, se vžge in zasveti kot utrinek. V času maksimalne aktivnosti roja se lahko utrne tudi do 120 utrinkov na uro. Letos je ugodno leto za opazovanje Perzeidov, saj opazovanja ne bo motila Luna. Zato si le kaj lepega zaželite.

Brezčasnost taborjenj

Izbrskal: Miha Bejek, fotografije: arhiv revije Tabor

Taborjenja so vrhunec celoletnih aktivnosti že od samih začetkov taborniškega gibanja. V dobrih 60 letih se je pri organizaciji taborjenj sicer marsikaj spremenilo, v samem bistvu pa pravzaprav še vedno veljajo zelo podobna načela. V taborniški skrinji smo tokrat našli napotila, ki jih je taborovodjem leta 1951 položil na srce Črtomir Zorec, predsednik pripravljalnega odbora ustanovne skupščine Zveze tabornikov Slovenije in predvojni gozdovnik. Aktualno še danes za vsa vodstva taborjenj. Za vse letošnje taboreče (in morda kuharje) pa dodajamo še predlog jedilnika za taborjenja iz leta 1953. Le koliko se bo od spodnjega razlikoval letošnji jedilnik na vašem taborjenju?

Taborovodjem v premislek in kot napotilo

Poletje je doba taborjenj. Vse leto se naše članstvo veseli teh dni. Pripravlja šotore, opremo in vse drugo, kar je potrebno.

Toda naša taborjenja **ne smejo postati le neka vrsta letovanja**, odmora. Biti morajo šola, **vzgoja novega človeka**. Zato taborjenj ne smemo le tehnično dobro pripraviti. **Misliti moramo tudi na vsebino taborjenj**.

To je naloga taborovodje.

Da napravi vse dneve, ki jih preživijo taborniki v prirodi, bogate, polne. Da dosežemo smoter našega gibanja:

vzgojiti delovnega, poštenega in skromnega državljana, ki se bo znal znajti v še tako težkih okoliščinah, ostati veder in bo pogumno zrl v bodočnost.

Na taborjenju v mnogočem lahko vzgajamo v tem smislu. Zato bo taborovodja sestavil tak dnevni red, da ne bo časa za lenuharjenje, za nekoristno poležavanje ali celo za kvartanje.

S tem, da se vsi taboreči zvrstijo v delovnih skupinah, **kjer naj se lotijo in nauče vseh del**, je že doprinešen dobršen delež: nauče se kuhe na prostem, smisla za red, točnost, izpolnjevanje dolžnosti, skrbi in odgovornosti za skupnost.

Skupine, ki niso dotični dan zajete v dežurno delo, se izmenoma vadijo **v taborniških spretnostih**: popotni znaki, vezanje vozlov, prva pomoč v nesreči, pionirska

dela, naprava različnih ognjev in ognjišč, signaliziranje in drugo. Taborovodja pazi, da se vsi taboreči teh stvari priučijo. **Nihče se ne sme vrniti s taborjenja, ne da bi se priučil tem osnovnim taborniškim spretnostim.**

Sledi globlji del taborne vzgoje: **gozdna šola**. Taborovodja sam ali pa drug veščak vodi skupino taborečih v gozd, na izlet v okoliško prirodo ali k vodi.



TABOROVODJEM V PREMISLEK IN KOT NAPOTILO

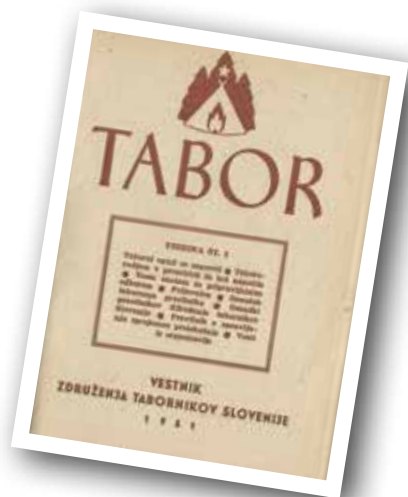
Poletje je doba taborjenj. Vse leto se naše članstvo veseli teh dni. Pripravlja šotore, opremo in vse drugo, kar je potrebno.

Toda naša taborjenja **ne smejo postati le neka vrsta letovanja**, odmora. Biti morajo šola, **vzgoja novega človeka**. Zato taborjenj ne smemo le tehnično dobro pripraviti. **Misliti moramo tudi na vsebino taborjenj**.

To je naloga taborovodje.

Da napravi vse dneve, ki jih preživijo taborniki v pri-

Tam jim odkriva skrivnosti prirode, uči jih spoznavati floro in favno, daje jim osnovno praktično znanje o spoznavanju tal, zemlje, o meteoroloških pojavih in o astronomiji. Tabornik mora šolsko znanje, ki je večidel teoretično, izpopolniti v prirodi. **Taborjenje ne bo doseglo smotra, če se bodo taborniki vrnili domov brez poglobljenega poznavanja prirode.**



Zvečer pri tabornem ognju je mesto in čas, da vzepljamo v mlada srca **plemenitost**. Razgovorimo se, če smo se tekom dneva **ravnali po naših zakonih**, pohvalimo ali pa karamo, kot nanese. Pri tabornem ognju obračunamo pretekli dan in napravimo načrt za prihodnji dan. Vzpodbujajte, da se taboreči oglasijo k besedi, da sleherni odkrito in iskreno pove, če mu kaj ni prav ali če bi kaj rad. **Večer pri tabornem ognju je šola demokracije, naš mali parlament.**

Sleherni večer pri tabornem ognju bodi tak, da vzgojno koristi. Predavanje ni ravno nujno. **Važna je topla beseda, ki bo vzgojno dobro vplivala.** Predvsem nenehno učite ljubiti domovino z dejanji, učite mladino delati za skupnost s tem, da svoje dolžnosti vestno izpolnjuje, **naučite svoje tabornike najskrbneje ravnati s skupno lastnino**, s šotori, opremo in drugim. Če bodo naši taborniki v življenje nesli zavest, da je naša socialistična domovina **naša mati**, ki se jo mora ljubiti in ji pomagati, ne pa le molzna krava, ki se jo naj le izkorišča - že s tem bo naš delež pri vzgoji dobrih državljanov dovolj velik.

Po tej resni vzgoji, ki pa mora biti nevsiljiva, je čas za razvedrilo pri tabornem ognju. **In še tu moramo misliti vzgojno.** Plehke pesmi, dvoumni in neestetski dovtipi, opravljanje in razgrajanje ne spada v naše tabore.

Skušajte v tem prvem letu organizacijskega življenja vsaj to doseči. Za vsebino prihodnjih taborjenj pa bomo morali še poskrbeti. Lepo bo, če bodo vsi, ki letos vodijo taborjenja, prispevali s svojimi izkušnjami.

Črto Zorec

Opomba: Napotki so bili objavljeni v Taboru leta 1951 (številka 2), krepko izpisani deli zgornjega besedila so taki tudi v originalu.

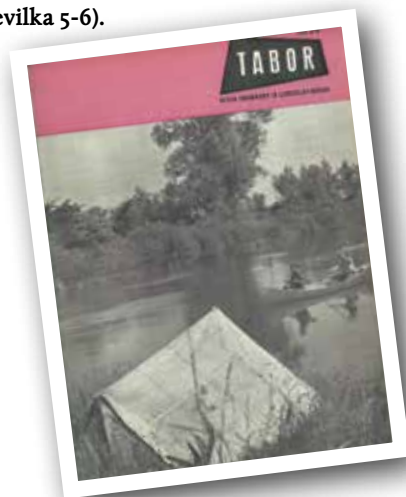
Kuha na taboru

Kot v življenju velja tudi na taborih, da je dobro kosilo, malica ali večerja najboljša podlaga za dobro voljo. Prismojena, neokusno pripravljena, zasoljena ali netočna hrana pa ne povzroča le slabe volje do kuharja, temveč tudi nezadovoljstvo nasploh. [...] Ni prostora, da bi podrobneje opisovali pripravo vsake jedi, zato je spodaj le nekaj jedilnikov. Te jedi lahko skuhamo hitro in brez posebne priprave in znanja, pa tudi na vsakem prostoru.

Kosila

1. dan: S kuhanjem se ne bomo utegnili ukvarjati, zato bomo porabili popotnico. Dobro je, če že doma zalijemo pečenko v mast in jo tega dne samo segrejemo. K temu prigriznemo paradižnike, čebulo ali zeleno papriko in nazadnje sadje.
2. dan: ohrovtova juha s krompirjem, ajdovi žganci s kislim zeljem ali solato,
3. dan: grahova juha, pražen krompir, ki mu dodamo trdo kuhana jajca, solata,
4. dan: goveja juha, krompirjev pire, govedina, paradižnikova omaka,
5. dan: zdrobova juha, zabeljen stročji fižol, solata, sadje,
6. dan: krompirjeva juha, testenine, potrošene z mletimi orehi, malinovec ali kompot,
7. dan: prežganka z jajci, naravni zrezki, pražen krompir, solata iz rdeče pese,
8. dan: gobova juha, fižol z ocvirki, krompirjeva solata,
9. dan: fižolova juha, pražen krompir s testeninami, kumarična solata, sadje,
10. dan: juha s testeninami, z rižem in s krompirjem, žlikrofi, nadevani z jetrno pasteto, kompot.

Opomba: Predlog jedilnika je bil objavljen v Taboru leta 1953 (številka 5-6).



Proti novemu modelu poslovanja

Besedilo: Ajda Čebul, Nina Medved



Negativni izid lanskega poslovnega leta Zveze tabornikov Slovenije je skupaj z novim vodstvom in organi ZTS prinesel intenziven val sprememb.

Prepričanje tabornikov, da je treba spremeniti poslovanje naše zveze, se je okrepilo ob finančnih posledicah Svetovne skavtske konference, ki so privedle do najema kredita pri Evropski pisarni WOSM. S to popotnico ter finančnim načrtom za leto 2015, ki naj bi delno vseboval sanacijski načrt, je marčevska skupščina naložila trenutnemu vodstvu ZTS veliko odgovornost. In trenutno stanje?

Začela se je **reorganizacija dela vodstva in strokovne službe ZTS**. Člani IO in strokovni sodelavci so pripravili delovne načrte s cilji ter časovnicami, kar omogoča boljši pregled nad delom. Domen Uršič - Medo, načelnik ZTS, pojasnjuje: "Premisliti moramo, če je delovanje strokovne službe in izvršnega odbora resnično optimalno, ali pa je treba določene stvari temeljito spremeniti. Nadzorni odbor in Taborniška fundacija sta aktivno pristopila k reševanju nastale situacije. Prvi učinki bodo vidni do oktobra letos, ko bo sklican kolegij načelnikov in starešin."

Nadzorni odbor je po pregledu poslovanja ZTS v prvih štirih mesecih leta podal finančna priporočila

ter izrazil resno skrb, da bi lahko tudi letos doživeli občuten negativni poslovni izid. **Priporočila NO** med drugim pravijo, da naj se za vsako akcijo ZTS pripravi finančni načrt, v katerega morajo biti skupaj s prihodki vključeni vsi posredni in neposredni stroški, ki tvorijo lastno ceno. Vključenih mora biti tudi 10 % rezerve za nepredvidene stroške, priporočila pa govorijo tudi o generalni postavki finančnega načrta, s katero mora biti pokritost prihodkov z odhodki najmanj 100 %.

Do konca junija naj bi bil tako pripravljen rebalans proračuna, ki bo vseboval tudi sanacijske ukrepe. Do določenih varčevalnih ukrepov pa je že prišlo: prihrankov pri materialnih sredstvih in najemninah za prostore, ki jih uporablja zveza. Predlagano je bilo tudi združevanje številok Tabora, kar naj bi bil skrajni ukrep. Jernej Stritih, starešina ZTS, poudarja, da se je predvsem treba usmeriti v **preoblikovanje sistema vodenja in finančnega nadzora ter zagotavljanje več sredstev**. Da bi ustvarili večji denarni presežek pri projektih, ki se izvajajo z minimalnimi presežki, se je začela odprodaja izdelkov v Zadrugi in odvečnega premoženja iz Roj in Gozdne šole. Intenzivno se išče sredstva na razpisih ali v sodelovanju s podjetji: dodatna sredstva za zaščito in reševanje ter projekt Obnovimo gozdove, potekajo dogovarjanja za sponzoriranje večšin ter ponatisa literature ZTS in drugo. Nekaj pozitivnih rezultatov se že kaže.

Skrb, da bi zato prišlo do višanja članarin, je odveč. Čeprav te predstavljajo 20 % letnega proračuna ZTS, je zveza do 2017 zavezana sklepu skupščine o prepovedi višanja. Prioriteta pa je izvajanje **Programa za mlade**, v katerega je bilo vloženega že precej denarja. Domen Uršič pojasnjuje: "Le v skrajnem primeru se lahko zgodi zmanjšanje sredstev za izvedbo Programa za mlade. Glavni cilj poleg zmanjšanja stroškov je iskanje dodatnih zanesljivih sredstev za izvedbo programov." V prihodnjih mesecih bi morali biti storjeni še nekateri koraki na poti k boljšemu modelu poslovanja ZTS. Jeseni pa bomo tudi v reviji Tabor predstavili napredek na tem področju.



Foto: Matic Pandel

Za zdravje mladih

Besedilo: Matic Stergar in projektna ekipa ZZM

Zveza tabornikov Slovenije se je priključila skupini mladinskih in drugih organizacij, ki bodo v tem in prihodnjem letu združile moči v okviru projekta Za zdravje mladih.

V sklopu projekta bomo raziskovali in spodbujali zdrav življenjski slog med otroki in mladimi. Osredotočili se bomo na prehrano in gibanje, preprečevanje odvisnosti, zdravo spolnost ter duševno plat zdravja. Zadali smo si nalogo usposobiti čim več posameznikov, ki bodo nato pripravili programe za promocijo zdravega življenjskega sloga med mladimi.

Kaj je zdrav življenjski slog?

Vsekakor ni preprosto odgovoriti in ne velja povsem enako za vse. Lahko pa gotovo vzamemo v ozir našo prehrano, gibanje oziroma šport, stik z naravo, našo duhovnost, odnose z drugimi, naše šolsko ali delovno okolje, hobije, naše morebitne navade in razvade.

V naše aktivnosti bomo vključili vsaj **2.500 mladih** v starosti od 12 do 19 let ter več kot **170 mladinskih delavcev**, vključiti pa želimo tudi starše. Aktivnosti se bodo odvijale v okviru mladinskih organizacij, organizacij za mlade in v okviru šol. Strokovni delavci, ki delajo z mladimi, bodo z udeležbo na našem izobraževanju imeli priložnost postati **promotorji zdravja**, organizacije, ki bodo vpeljale v svoje delovanje programe zdravja, pa **zdrave organizacije**.



Foto: Mjedved

Izobraževanja za promotorje zdravega življenjskega sloga bodo potekala novembra letos in januarja naslednje leto, poziv za prijavo pa bo objavljen poleti. Od februarja do aprila prihodnje leto bodo novopečeni promotorji pripravili programe za mlade v svojem lokalnem okolju. Projektu lahko sledite na njegovi spletni strani, zasledili pa nas boste lahko tudi v televizijski oddaji Infodrom, prvič v oktobru.

V projektu Za zdravje mladih sodelujemo: Zveza tabornikov Slovenije, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Mladinsko združenje Brez izgovora, Mladinski svet Slovenije, Nacionalni inštitut za javno zdravje in RTV Slovenija.



Miha vabi: Vsi, ki bi se želeli vključiti v program in postati promotorji zdravja, spremljajte stran www.zdravjemladih.si!

Poiščimo funkcijo za človeka

Besedilo: Pugy, fotografija: Matic Pandel

Kadrovanje (ali po angleško recruitment) je dejavnost pridobivanja delavcev za določeno področje dela oziroma delovno nalogo.

Poteka tako, da delodajalec objavi razpis, v katerem opredeli delovne naloge delavca, poišče čim bolj ustrezen profil, napravi seznam kandidatov in izbere najbolj primerne. Z njim se dogovori za plačilo in sklene pogodbo. Pri tabornikih je postopek precej podoben, razlika je v tem, da namesto plačila kot motivacija nastopijo občutek lastnega zadovoljstva, razvoj neformalnega znanja in kompetenc, timsko sodelovanje, prispevek k razvoju družbe in še kaj.

Koncept temelji na pričakovanju, da bodo posamezniki v organizaciji opravili določeno delo v okviru določene funkcije (npr. načelnik rodu bo vodil rodovo upravo, načrtoval rodove dejavnosti, komuniciral z drugimi izven rodu, pripravljal projekte itn.). Vloga načelnika rodu je jasna, naloge so poznane, s tem pa je določen tudi profil človeka, ki lahko te naloge uspešno opravi. Sedaj je potrebno samo še poiskati kandidata, ki bo to funkcijo opravljal. In tukaj se začnejo težave tistih, ki kadruejo. Bazen kandidatov se glede na želen profil hitro zmanjša in ostanemo pri posameznikih, ki se "žrtvujejo" za dobro rodu (v stilu: "Saj tako ni druge izbire."). Kaj se zaradi takega načina zgodi, pa ste verjetno že izkusili na lastni koži.

Kaj pa se zgodi, če kadrovsko zgodbo postavimo na glavo? V rodu imamo generacijo mladih, ki prihajajo v obdobje želje po dokazovanju in samopotrjevanju. Imajo nekaj znanja in taborniških izkušenj. Verjamejo, da so sposobni nekaj opraviti, in želijo dobiti priložnost, da se izkažejo (dobijo potrditev od drugih). Ker si hkrati želijo ustvarjati novo, dodano vrednost, ne pristajajo na klišeje in predpisane vzorce ravnanja. Žene jih prepričanje v **smiselno** ("Verjamem, da je to smiselno."), **avtonomijo izbire** ("Imam moč odločanja, kako bom vključen.") in **proces**, v katerem bodo uživali, dosegli želene rezultate in s tem razvijali svoje mojstrstvo. Več o tem si lahko pogledate na spletni strani TED, posnetek Dan Pink, The puzzle of motivation.

Naslednji korak je vključenost pri postavljanju skupnih ciljev, temu pa sledi oblikovanje in dopolnjevanje zemljevida znanj (znanja in izkušnje, ki jih imamo na razpolago, kaj nam še manjka in kje lahko to dobimo - novi člani tima oziroma novi prostovoljci). Ekipa ima na koncu procesa vse potrebno za skupno pripravo izvedbenega načrta.



Miha predlaga: Pri tem so vam lahko v pomoč tudi kartice Učinkovito delovanje rodove uprave. Skupaj z navodili jih najdete na Stenčasu v meniju Za vodstvo, pod zavihkom Uporabni nasveti in dobre prakse.

70 let svetovnega miru

Besedilo: Puggy



Program Pridruži se - Join In Jamboree

Letos mineva 70 let od konca 2. svetovne vojne, ki se je končala kmalu po jedrskem napadu na Japonsko. Obletnico bodo simbolno z obiskom "točke nič" v Hirošimi obeležili tudi udeleženci jamboreeja.

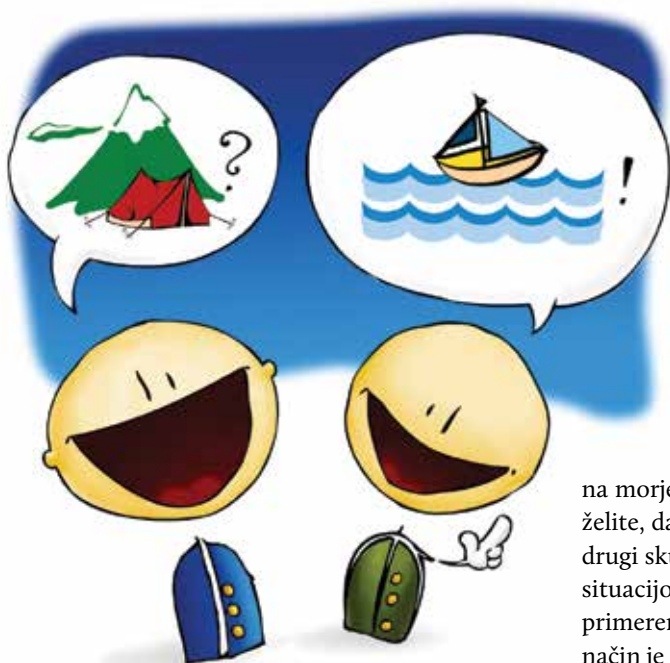


Foto: Predelava slike Markusa Koljonen, Flickr - CC

V zahodnem svetu razumemo mir kot nekaj, kar je zunaj posameznika (odsotnost vojne, nasilnega konflikta). Nasprotno je v orientalskih kulturah, kjer je mir najpogostejše povezan z notranjim mirom. V kulturi Majev so mir razumeli kot blaginjo, saj je bil pri njih povezan s popolnim ravnesjem med vsemi področji življenja.

Do vojne pride, ko se družbene skupine med seboj prepirajo, konflikt pa rešujejo z nasiljem. Razlogi za nastanek konfliktov so lahko zelo nasprotna stališča dveh skupin (npr. razlike med bogatimi in revnimi), ozemelske težnje ene države (pomanjkanje ali prisvajanje naravnih virov) ali pa prepričanja o večvrednosti in sovraštvo do drugačnosti (rasa, religija, kultura).

Ginko

V eksploziji atomske bombe je v območju 2 km v trenutku umrlo več kot 70.000 ljudi, uničen pa je

bil tudi ves živalski in rastlinski svet. Edina rastlina, ki je preživela, je bilo drevo ginko, kjer je iz požganega debla nekaj let kasneje začelo poganjati zelenje, drevo pa raste še danes. Obiščite botanični vrt in ginko simbolno okrasite s sporočili o miru. Lahko poiščete sadike in ga zasadite v svoji bližini.

Reševanje konfliktov

V vodu si zamislite situacijo, v kateri bo prišlo do nestrinjanja (npr. eni bodo želeli na izlet v hribe, drugi pa na morje). V vsaki skupini poiščite razloge, zakaj si želite, da se upošteva vaš predlog, te pa predstavite drugi skupini. Člani naj razmislijo, kako bi razrešili situacijo, da bi bili vsi zadovoljni. Ali je glasovanje primeren način? Na koncu se pogovorite, na kakšen način je možno miroljubno reševati konflikte.

Ustvari novo kulturo

Vod ima 35 minut časa, da si izmisli svojo kulturo, ki živi na drugem planetu.

- Kako se imenujete, kakšen jezik govorite?
- Kako ste organizirani: živite v skupnosti, individualno? Kakšna so vaša bivališča, življenjsko okolje?
- Kako se obnašate v vsakdanjem življenju: kako se pozdravljate, kaj je vljudno, žaljivo, kaj vas veseli?
- Kako trgujete, če sploh? Poznate denar?
- Izoblikujte simbole, ki predstavljajo vašo kulturo (zastava, kostumi, totemi, kako praznujete vaše praznike).

Nato primerjajte novo kulturo s to, v kateri živite. So kakšne razlike? Bi lahko ti kulturi sobivali ali bi imeli medsebojne konflikte? Na podoben način lahko združite 2 voda podobne starosti, ki nato poskusita vzpostaviti stik med sabo.

Intercamp

Besedilo: Nina Kapelj, Nino Miklavc in Petršiljčki

V torek, 19. maja, so se šolarji zbudili v običajen šolski dan. Za trinajst postojnskih GG-jev pa to gotovo ni bil normalen dan. Namesto šolskih torb so si oprtali velike pohodniške nahrbtnike in se odpravili na dogodivščino, na katero so čakali celo leto.

Komaj smo pričakali vlak, ki nas je popeljal proti Dunaju. Bil je prvi izmed mnogih, na katerih smo sedeli v naslednjih dneh. Taja, Bine, Karolina, Tanita, Nuša, Iza, Tinkara, Taja, Patricija, Jaka, Luka, Gal in Eva smo porabili celo leto, da smo pripravili ta projekt, ki sta ga vodnika Nina in Nino poimenovala Misija: Poljska. In res je bila prava misija. Že celo leto borb v šoli, da smo si zaslužili počitnice in odpisali vse teste, je bilo velik projekt. Da priprave poti, pregledovanja vozniških redov, sestavljanja jedilnika, pa kje bomo spali, kaj bomo vzeli s seboj sploh ne omenjamo!

Pot do Intercampa je vključevala postanke po osrčju Evrope. Na Dunaju smo se zabavali na sprehodu po mestu, noreli pod evrovizijskim odrom, potepali smo se po palači, kjer je domovala Sisi, se izgubili v vrtovih za palačo in skrivnostnih labirintih ter se kasneje našli v živalskem vrtu.

Gotovo je bil eden izmed vrhuncev potovanja nočna vožnja z vlakom. Z Dunaja preko Češke do poljskega mesta Katowice. Naj vam zaupamo skrivnost: vonjave 15 tabornikov, natlačenih v dva kupeja, so kar zanimive. In močne! In vlaki na poljskem imajo vsaj eno skupno lastnost s slovenskimi - zamude.

Vsi napori potovanja po delčku Evrope pa so bili poplačani, ko smo prispeli v Nyso - poljsko

srednjeveško mesto, kjer se je odvijal mednarodni tabor Intercamp. Čas, ko smo lahko spoznali več kot 2500 novih prijateljev iz 20 različnih držav, se zabavali na več kot 80 delavnicah in preživeli najbolj zabavnih 72 srednjeveško obarvanih ur! Bilo je kratko, a sladko. Premalo prostora imamo, da bi opisali vse, kar samo doživeli. Če rečemo, da je bilo noro in nepozabno, je čisto dovolj!

Od vodnikov

Projekti, kot je bilo to potepanje po Evropi, so tisti, ki te naučijo več kot šola. Pa ne le člane, ampak tudi vodnike. Ko gledaš člane, kako ob projektu, ki so ga ustvarjali skozi celo leto, odrasčajo in se spreminjajo, je nekaj neverjetnega.

Takšna krajša mednarodna izkušnja je odličen uvod v življenje popotnikov in popotnic. Ko GG-ji pri 12, 13, 14 letih sami ustvarjajo svojo pot, iščejo in nabirajo denar, se spopadejo s problemi ... se spopadejo z izzivom (GG4). To je čas, ko vodniki moramo postati mentorji. Pa ne le v taborništvu, ampak v njihovem življenju.

Nina in Nino



Foto: Petršiljčki



Kaj počnejo skavti po svetu?

Besedilo: Eva Bolha

Pred poletjem sem za vas pripravila nekaj kratkih novičk o skavtskem dogajanju. Sicer pa vam želim noro dobro poletje, samo en dan dežja na taborjenju, slastne banane s čokolado vsak večer, odtis rutice na zagorelem vratu in veliko lepih večerov ob tabornem ognju.



Skavtska organizacija Macau

Skavtska organizacija Macau je zaprosila za polnopravno članstvo v Svetovni skavtski organizaciji. Če do konca julija zberejo manj kot 5 % negativnih glasov vseh članic, bodo postali že 162. članica WOSM.

Po uničujočem potresu konec aprila v Nepalju so se še posebej izkazali **nepalski skavti**. Od prvega dne so nesebično pomagali 8 milijonom ljudem, ki so čez noč ostali brez strehe nad glavo, hrane, vode in osnovnih potrebščin. Skavti so dokazali, da se "dober tabornik sooči z izzivi, odličen tabornik pa jih premaga."

Skupina **skavtov iz Velike Britanije** je v sklopu programa Skavti sveta (Scouts of the World Award) odšla v Ugando, kjer so v neki mali vasici pomagali obnoviti tri učilnice, ki so bile poplavljene, in očistiti vaški vodnjak. Njihov "bonus projekt", nekaj denarja jim je namreč ostalo, je bila postavitve ograde za pujse, ki so se sicer vedno izmuznili s svojih vrvic in se izgubljali v vasi.



Nejc raziskuje: Ti projekti so me resnično naučili. In na scout.org jih lahko najdete še več!

Kenijski skavti so se zavezali, da bodo do leta 2017 posadili 20 milijonov dreves kot del državnega projekta ohranjanja narave. Do zdaj so jih posadili že 17 milijonov, v projekt pa so vključeni vsi, od najmlajših do najstarejših. Drevesa najprej posadijo, nato pa jih še negujejo tako dolgo, dokler niso prepričani, da bodo drevesa uspevala tudi sama. Za to so nagajeni s prav posebnimi veščinami.



Scott Teare, generalni sekretar WOSM, pomaga saditi drevesa v Keniji. Foto: WOSM

Skavti s Filipinov vodijo svojevrsten projekt, imenovan Vstopnica v življenje, v okviru katerega skavti pomagajo otrokom z ulice, tako da jim nudijo podporo, jih učijo taborniških vrednot, samostojnosti, skupinskega dela in premagovanja izzivov. Jerwin Gonzales je še pred šestimi leti živel na ulici, užival droge in bil v zaporu, danes pa preko tega programa pomaga 27 drugim otrokom.

Lanskega avgusta izvoljeni **Svetovni skavtski komite** in **Mladinski svetovalci** (Youth Advisors) so se od svojega imenovanja do sedaj srečali že trikrat. Prvič v New Yorku, kjer so se spoznali s Svetovno skavtsko pisarno in se dogovorili o načinu dela. Novembra in marca pa so se srečali v Kuala Lumpurju na sedežu Svetovne skavtske organizacije, kjer so pričeli z uresničevanjem triletnega načrta, ki je bil sprejet na Svetovni skavtski konferenci v Sloveniji.



Foto: Katja Štucin

Dvodnevni območni mnogoboj

Letošnji območni mnogoboj KŠZS (Koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja) se je odvijal v Andražu nad Polzelo, natančneje v Jajčah, od petka, 29. maja, do sobote, 30. maja. Organizirala ga je Četa Zelenega zlata Polzela v sodelovanju z Rodom Pusti grad Šoštanj.

Mnogoboj je taborniško tekmovanje, na katerem se mladi taborniki preizkušajo v pridobljenih taborniških znanjih in veščinah. Koroškega območnega mnogoboja se je udeležilo kar 240 otrok iz koroško-šaleške-zgornjesavinjske regije, 33 sodnikov in več kot 40 organizatorjev, ki so priskočili na pomoč pri hrani, prevozu in sami organizaciji. V soboto sta nas prišla pozdravit tudi ravnateljica polzelske osnovne šole Bernardka Sopčič in župan Občine Polzela Jože Kužnik.

Vreme nam je bilo naklonjeno tako v petek kot soboto, tako da smo se lahko dodobra naužili sončnih žarkov. Mnogoboj smo zaključili s podelitvijo priznanj in nagrad vsem ekipam.

Z-D-R-A-V-O!

Katja Novak

Zaključek Družbeno odgovornih dni

Prišel je maj in s tem letošnji zadnji DOD v organizaciji Mestne zveze tabornikov Ljubljana. Manjša skupinica se nas je odpravila v Dnevni center Slovenskega združenja za duševno zdravje ŠENT.

Kot vedno smo udeležencem predstavili nekaj taborniških aktivnosti. Tokrat smo začeli z jutranjo telovadbo, ki se jim je zdela enako nadležna kot nam! Sledila je kratka predstavitev rutk in kroja ter nekaj malega o zgodovini taborništva. Nato smo se razdelili v dve skupini in spoznavali osnove semaforja ter vozlanja. Najbolj pa so bili udeleženci navdušeni nad praktičnim znanjem prve pomoči, kjer so tudi aktivno sodelovali. Poleg tega smo taborniki prejeli lekcijo o uporabi šotorke kot pelerine.

Kot običajno smo se torej tudi mi veliko naučili. Ponovno smo ugotovili, da nam ta druženja omogočajo spoznavanje najrazličnejših ljudi, s katerimi se sicer verjetno ne bi srečali. Društvo ŠENT namreč izvaja programe psihosocialne rehabilitacije za osebe s težavami v duševnem zdravju. Z udeleženci se o njihovih težavah sicer nismo pogovarjali, smo pa ugotovili, da so socialno precej zapostavljeni in da je obisk Dnevnega centra glavni del njihovega dneva. Veseli smo bili, da so jim bile naše vsebine všeč, v prihodnje pa bi si želeli še večje udeležbe s strani tabornikov!

Ekipa DOD



Foto: Suzana Podvinšek



Foto: Pina Maja Bulc

Prav posebni gostji

Meseca junija sta nas na vodovem sestanku obiskali prav posebni gostji. Anja Troha in njena psička Vicky. Ob psičkini prisotnosti smo se vsi umirili, končno malo poslušali ter z navdušenjem spremljali vse, kar sta nam pokazali gostji.

Izvedeli smo veliko o vzgoji psa, o odnosu, ki se ustvari med lastnikom in štirinožnim prijateljem,

predvsem pa smo bili navdušeni nad psičkino mirnostjo in željo po delu. Presenečeni smo bili nad vsem, kar Vicky zna in kako dobro jo pozna Anja. Za vedno nam bo ostalo v spominu, kako je Vicky med našimi nogami tekla slalom, kako se je odbijala od drevesa in kako je skakala skozi obroč, ki smo ga naredili z rokami.

**Panterji,
Rod trnovskih regljačev
Ljubljana**

GROF

Grajska orientacijska fešta

9. – 10. 10. 2015

Celjski grad



<http://grof.rdgo.org>



Ekipa GROF išče orientacista, ki bi bil pripravljen sestaviti traso proge za tekmovanje GROF 2015. Rod, iz katerega je orientacist, dobi brezplačno startnino za GROF 2015 za eno ekipo. Pišite nam na grof.rdgo@gmail.com.

LISJAKI GREDO NA BIVAK

PIŠE: TOMZI RIŠE: ŠEKI



LETOS SMO SE INTENZIVNO PRIPRAVLJALI NA ORIENTACIJO. DA PREIZKUSIMO NEKAJ NOVEGA, SEM SE ODLOČIL, DA SAMI POIŠČETE POT DO BIVAKA. RAZDELITE SE V DVE SKUPINI, VSAKA DOBI SVOJ ZEMLJEVID.



KAJ PRAVITE NA TEKMOVANJE? FANTJE PROTI PUNCAM, PORAŽENCI ZMA-GOVALCEM POMIVA-JO POSODO DO KONCA TABORA.

HM, V POMIVANJU POSODE RES NE UŽIVAM PREVEČ. KOMAJ ČAKAM, DA JO BOSTE POMIVALI NAMESTO NAS!



ČE SE VSI STRINJATE, PA DAJMO. SE VIDIMO NA CILJU. PRIPRAVLJENI, POZOR ...



... ZDAJ!



BRAVO, ANŽE, SUPER ZAČETEK.



SE BOMO TUDI ME POČASI ODPRAVILE?

LAHKO BI ŠLI PO CESTI, VENDAR BI BILA POT SKORAJ TRIKRAT DALJŠA.

ČE HOČEMO ZMAGATI, BO NAJBOLJE, DA GREMO PO NAJKRAJŠI POTI.





Kmečki upor

Avtor zgodbe: Martin Justin



Zbudijo me udarci težkih dežnih kapelj, ki enakomerno in zelo hitro padajo na šotor. Dejstvo, da se bomo morali boriti v dežju, sploh ker se bo graščak lahko skrival na suhem, v gradu, me ne razveseli preveč, a misel na to preženem in sunkovito vstanem. Zbudim še sestro, ki se bo kot zeliščarka borila v skupini z mano - tehnikom, Fejo - kmetico, Sigismundom - izvidnikom in skrivnostnim trubadurjem Ulrikom. Hitro in molče si pripraviva potrebno opremo, oblečeva debele črne plašče in odhitiva v deževen in še vedno mračen svet. Ko prispeva v fejin šotor, sta najina plašča že pošteno premočena in z vsakim trenutkom bolj izgubljam voljo do upora. V mislih na hitro preletim, kaj vse se mi je v tem zadnjem tednu zgodilo, kaj vse sem naredil, kolikokrat sem celo tvegaj življenje. Beg s kmetije, nočni izlet na dvor, garaška gradnja katapulta, grajska ječa ... In vseeno bi zdaj raje pozabil na vse skupaj in mirno spal v šotoru.

"Kaj bi v tem dežju raje delal na polju?"

Fejina skoraj jasnovidna sposobnost, da bere misli, me popolnoma presenetil in mi vzame sposobnost govora.

"Kaj me zdaj tako gledaš? Saj ti je vse pisalo na obrazu."

Glasno se zasmeji, me prijateljsko udari ob ramo, le da me njen udarec skoraj zbije po tleh, in nagovori še ostale.

"Vem, da vreme danes ni najbolj spodbudno in bi vsi raje spali v svojih šotorih, ampak ali res želite, da gredo vse priprave, pogum in trud v nič? Nihče vam ne brani, da se sklonjenih glav vrnete na svoje kmetije in nadaljujete s svojimi suženjskimi življenji. A jaz tega zagotovo ne bom storila in uprla se bom tudi sama, če bo potrebno!"

Ob bok ji stopi Ulrik, jo z eno roko objame čez rame in prijateljsko pogleda, rekoč, dobro veš, da ti bom povsod sledil. Kmalu se jima pridruži Sigismund, ki me očitajoče premeri s pogledom in tako se jim pridruživa tudi midva s sestro.

"Corej, lahko zdaj začnemo? Za vas imam pripravljen zajtrk, jaz pa moram razdeliti še nekaj uka..."

Še preden dokonča stavek, že odvihra iz šotora in ne preostane nam nič drugega, kot da pozajtrkujemo. A podobno kot je odšla, se Feja bliskovito tudi vrne in odpravimo se na pot.

Obiščemo vse okoliške kmetije in do popoldneva se nam pridruži že več kot sto okoliških kmetov, pripravljenih na upor. Zakorakamo pred grad.

Verjetno nas grajska straža v takem vremenu ni pričakovala, saj delujejo zelo presenečeno in zmedeno, kar se kaže tudi v bitki, ki jo kmalu vodimo mi. Ne traja dolgo, da prodremo skozi obzidje in zavzamemo grad in z njim graščaka, ki, kot se mi je zjutraj zdelo, sedi pred kaminom in živčno deli ukaze. V besu in sli po maščevanju ga že hočemo zvezati na steber pred grajskimi vrati in kamenjati, a nas pravočasno ustavi Feja, z besedami: "Uporniki, bratje in sestre! Zmagali smo in prihodnost je naša. A ne sme nas zanesti, saj lahko postanemo prav takšni, kot so bili tisti pred nami. Zato, Maksimiljan, podarjam ti možnost, da zaživiš med nami kot nam enak. Za enakopravnost in svobodo!"

In uporniki ji odgovorimo z gromkim: "Za enakopravnost in svobodo!"



Zvesti prijatelji

Bogdan Novak

Za vas je brala: Mateja Justin - Sovica

Zvesti prijatelji niso samo ena knjiga, je zbirka slovenskega pisatelja Bogdana Novaka. In zakaj vam zbirko predstavljamo v Knjigožeru? Ker so zvesti prijatelji taborniki iz Rodu Rožnik iz Ljubljane, ravno prave starosti (šestnajst in nekaj) za deset knjig dogodivščin in taborniških iznajdljivosti.

Glavni junaki knjige so šest falotov, pet karfjol in ena vreča bolh, kakor svojim članom pravi njihov vodnik Laci. Laci je z vsemi žavbami namazan Prekmurec, ki skuša svojo skupino nabritih fantov in deklet čim bolj varno prepeljati čez njihove dogodivščine in jih zraven še česa pametnega naučiti. In dogodivščin je veliko, skoraj vse so tudi malo nevarne. Taborniška družina se namreč skoraj med vsakimi počitnicami odpravi na izlet, kjer doživijo marsikaj novega, zgodijo pa se jim tudi nore in pogosto nevarne dogodivščine, v katere se navadno spravijo kar sami in se iz njih tudi zmagoslavno rešijo. Pri tem je pogosto glavni junak črnaselj Hani, ki je, kot ste verjetno že ugotovili, pes.

Tako zveste taborniške prijatelje spremljamo skozi deset zgodb, v katerih jih vodnik Laci popelje na različne konce Slovenije in tudi na Hrvaško na morje. Počitnice preživijo na hrvaškem otoku Plavnik, na kolesarskem izletu v Prekmurju, na turni smuki na Triglavskih jezerih, na smučarskem izletu na Koroškem, v hišici na Gorjušah in, prav po taborniško, na pohodnem taboru v snežniških gozdovih. Včasih pa jim za dogodivščine ni treba daleč, najdejo jih kar pred svojim pragom ali v okolici Ljubljane. V zgodbah izvemo tudi marsikaj zanimivega o teh krajih pa še kakšno zanimivo lokalno bajko ali legendo, ki postane glavni "krivec" za naslednjo napeto dogodivščino.

Da so knjige res napete, v zgodbah poskrbijo tihotapci amfor, bančni roparji na motorjih, iskalci zakladov, prekupčevalci z orožjem, ugrabitelji, ubežniki pred zakonom, nevarne pa so tudi neobvladljive vremenske razmere v hribih, bolezen sredi divjega gozda in nesrečni padec v jamo. Zvesti prijatelji vse težave in dogodivščine rešijo s svojo iznajdljivostjo, pogumom, zvestobo drug drugemu, pravim prijateljstvom ter seveda s pomočjo svojega skrbnega vodnika in zvestega pasjega prijatelja. So zanimiva in prijetna družina najstnikov in kot lahko iz zgodb hitro raz-

beremo, so pravi zvesti prijatelji. Posamezni junaki se nam s svojimi posebnimi lastnostmi hitro usedejo v srce. Ne manjka niti nam dobro znane taborniške razigranosti, jezikavosti in zbadanja, prvih ljubezni in kakšna čisto življenjska lekcija.



Foto: Mjedved

Knjige v zbirki Zvesti prijatelji:

Morska skrivnost	Usodni piknik
Grajski strah	Gozdni samotar
Pozor, hud pes!	Super špon
Bela past	Razbojniški brlog
Hudobna graščakinja	Lepotec Bučko

Po knjigah je bila posneta tudi mladinska kriminalka.

Priporočamo: usem GG-jem. Ko boste prebrali prvo knjigo, boste hoteli prebrati še ostale. Ne skrbite, v knjižnicah imajo zadosti zaloge. Morda bo deset knjig zadosti za poletje, ali pa tudi ne ...

Tabulature z lahkoto

Besedilo: Gape

Ko iščemo akorde za kakšno skladbo na spletu, pogosto zasledimo zapis akordov s števkami na posameznih črtah. Takšen zapis imenujemo **tabulature** (ali pogovorno **tablature**). Namenjene so igranju kitare, branje pa je zelo enostavno.

Tabulature nam pomagajo, da se naučimo skladbo zaigrati tako, da igramo posamezne strune in ne "vlečemo" celega akorda. So tudi nadomestek notnega zapisa, ki je še vedno boljši in bolj pregleden, vendar se ga je veliko težje naučiti in tudi lažje pozabiti, zato vztrajajte pri notah, če jih obvladate.

Tabulature za kitaro so sestavljene iz **šestih črt**. Črte tabulatur ponazarjajo posamezne strune (običajna kitara ima šest strun). V večini primerov je na začetku zapisano, za katero struno gre (npr. E, B, G). Če ne poznate vrstnega reda strun, je sedaj pravi čas, da se jih naučite. Enako kot pri notnem zapisu si strune od spodaj navzgor sledijo po frekvenci tona. **Struna z najnižjim tonom** (E) je zapisana spodaj, na kitari je to najdebelejša struna oziroma zgornja struna. Sledi ji struna A, ki ima drugi najnižji ton, za njo struna D in tako naprej do **strune z najvišjim tonom** na kitari, ki je zopet E, vendar dve oktavi višji.

Številke na posamezni struni nam povejo, na kateri prečki in kdaj primemo struno. Če sta dve številki ali več zapisani v istem stolpcu oziroma ena pod drugo, jih zaigramo **istočasno**. Poizkusite zaigrati spodnji primer:

```

E |-----0-----|
B |--2-----2-----2-----2-----|
G |---0-----0-----0-----|
D |-----|
A |--3-----3-----|
E |-----|

```

Struno A primemo na tretji prečki, struno B pa na drugi prečki in ju zaigramo istočasno. Zatem zaigramo prazno struno G in nato spet struno B na drugi prečki, ki ji zopet sledi prazna struna G in tako naprej.

Pesem, ki sem jo pripravil za vas, je igrana tako, kot je zapisana v priloženih tabulaturah. Tabulature so zapisane za eno kitico in se ponavljajo. Nad tabulaturami je zapisan še akord, ki pripada tem tonom. Če ne veste, kako se kakšen akord prime, dobro pogledajte, kaj vam pravijo tabulature in poizkusite iz njih izluščiti akord.

Za konec še **nasvet za hitrejšo učenje** skladbe s pomočjo tabulatur. Poleg branja tabulatur si zraven zavrtite skladbo in ustavljajte na mestih, kjer vam gre slabše. Seveda pa brez vaje ne gre. Kitaro v roke in akcija! Želim vam veliko lepih poletnih večerov ob zvoku kitare.

```

          G                      b
E |--3-----3-----3-----3-----| |--2-----2-----2-----2-----|
B |-----3-----3-----3-----3-----| |-----3-----3-----3-----3-----|
G |---4-----4-----4-----4-----| |---4-----4-----4-----4-----|
D |--5-----5-----5-----5-----| |--4-----4-----4-----4-----|
A |-----| |-----|
E |-----| |-----|

```

```

          G7                      C/E
E |--1-----1-----1-----1-----| |--0-----0-----0-----0-----|
B |-----3-----3-----3-----3-----| |-----1-----1-----1-----1-----|
G |---0-----0-----0-----0-----| |---0-----0-----0-----0-----|
D |--3-----3-----3-----3-----| |--2-----2-----2-----2-----|
A |-----| |-----|
E |-----| |-----|

```

```

          C                      G
E |--0-----0-----0-----0-----| |--3-----3-----3-----3-----|
B |-----1-----1-----1-----1-----| |-----0-----0-----0-----0-----|
G |---0-----0-----0-----0-----| |-----0-----0-----0-----0-----|
D |-----| |-----0-----0-----|
A |--3-----3-----3-----3-----| |--3-----3-----3-----3-----|
E |-----| |-----|

```

```

          D                      Dsus2          D                      (Dsus4 D5)
E |--2-----2-----0-----0-----| |--0-----2-----2-----3-----5-----|
B |-----3-----3-----3-----3-----| |-----3-----3-----3-----3-----|
G |---2-----2-----2-----2-----| |---2-----2-----2-----2-----|
D |--0-----0-----0-----0-----| |--0-----0-----0-----0-----|
A |-----| |-----|
E |-----| |-----|

```



Korajža ima dovolj igranja na triangel: Rada bi se naučila igrati kitaro! Verjetno pa bom potrebovala kak nasvet. Če tudi vas kaj zanima glede igranja tabulatur ali česa drugega, lahko pišete na revija.tabor@taborniki.si in Gape vam bo priskočil na pomoč.

Guaranteed Eddie Vedder

Zapisal: Gape

G b
On bended knee is no way to be free,
G7 C
lifting up an empty cup, I ask silently,
C G
all my destinations will accept the one that's me
D Dsus2 D Dsus4 D5
so I can breathe ...

G b
Circles they grow and they swallow people whole,
G7 C
half their lives they say goodnight to wives they'll never know.
C G
A mind full of questions, and a teacher in my soul
D Dsus2 D Dsus4 D5
and so it goes ...

G b
Don't come closer or I'll have to go.
G7 C
Holding me like gravity are places that pull.
C G
If ever there was someone to keep me at home,
D Dsus2 D Dsus4 D5
it would be you ...

G b
Everyone I come across, in cages they bought,
G7 C
they think of me and my wandering, but I'm never what they thought,
C G
I've got my indignation, but I'm pure in all my thoughts,
D Dsus2 D Dsus4 D5
I'm alive ...

G b
Wind in my hair, I feel part of everywhere,
G7 C
underneath my being is a road that disappeared,
C G
late at night I hear the trees, they're singing with the dead,
D Dsus2 D Dsus4 D5
overhead ...

G b
Leave it to me as I find a way to be,
G7 C
consider me a satellite, forever orbiting.
C G
I knew all the rules, but the rules did not know me.
D Dsus2 D Dsus4 D5
Guaranteed



Foto: Matic Pandel

do 15. julija		Razstava taborniških fotografij	mednarodna razstava
	TABORNIKI	Park Tivoli, Ljubljana	Zveza tabornikov Slovenije

julij in avgust	Tečaji in usposabljanja ZTS	izobraževanja
	Različne lokacije in termini	PP+
	Več na Stenčasu, v zavihku Izobraževanje/ Tečaji ZTS	ZTS, OO ZTS in rodovi

28. julij-8. avgust		23. Svetovni skautski jamboree	mednarodni jamboree
		Kirara-hama, Japonska	PP+
		Več na: www.23wsj.jp , wsjamboree.zts.si	Japonska skautska organizacija

12. avgust	Svetovni dan mladih	mednarodni dan
------------	---------------------	----------------

5.-6. september	TOTeM	odbojgarsko tekmovanje
	Ilirska Bistrica, stadion v Trnovem	PP+
	Več informacij: www.ruseuci.si/totem	Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica

15. september	21. obletnica ustopa ZTS u WOSM	taborniški praznik
---------------	---------------------------------	--------------------

25.-27. september	Republiško orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Kras	PP+
	Rok prijav: do 25. 8., do 10. 9. in do 21. 9.	Cena: 75 € / 95 € / 130 € na ekipo
	Več na: rot.rutka.net , Fb (rot2015)	ZTS in RKJ Sežana, RMV Trst-Gorica

3. oktober	Svetovni dan otroka	mednarodni dan
------------	---------------------	----------------

3.-4. oktober	Tabolatorij	taborniški posvet
---------------	-------------	-------------------

9.-10. oktober	GROF	orientacijsko tekmovanje
	Stari grad, Celje	Gg+
	Rok prijav: do 25. 9., nato do 2. 10.	Cena: 45 € / 55 €
	Več informacij: grof.rdgo.org	Rod II. grupe odredov Celje

Popoln komplet za tabornike

- ostro in obstojno rezilo

- idealna za rabo na taborjenju

Preklopno žago in nož po taborniških cenah lahko najdete v kompletu ali posamično v Zadrugi ZTS.

Poletna razprodaja

Po posebej ugodnih cenah najdete v taborniški trgovini tudi mnoge druge izdelke!

www.taborniki.si/trgovina



FIRE DELETE

FIRE DELETE - ROČNI PROTIPOŽARNI SPREJ

FIRE DELETE je prvi ročni protipožarni sprej za gašenje ognja. Hitro in popolno gasi začetne požare razreda A (tkanina, les, guma, plastika), B (bencin, naftni derivati, razredčila, barve, laki, masti), F (rastlinska in živalska olja, ter masti in olja iz cvrtnikov, kuhinjskih sistemov za cvrtje, peko) in električnih naprav, ujetih v požaru. Za uporabo spreja ne potrebujemo tehničnega znanja. Vzdrževanje ni potrebno, garancija pa velja 5 let.

ATROPA, Šolaja Tatjana s.p.
Klinja vas 19B
1330 Kočevje
atropa.tatjana@gmail.com
tel.: 041/729-593

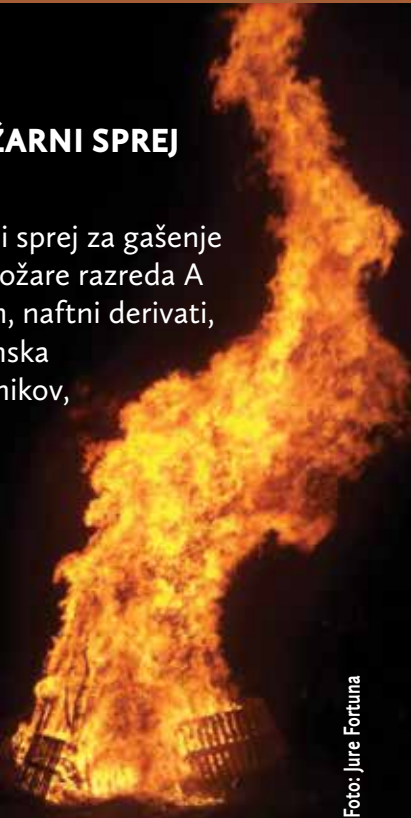


Foto: Jure Fortuna

ROT 2015

KRAS
SEŽANA

25. 9. – 27. 9.
2015

ŠTARTNINA

75 EUR NA EKIPO
Z VPLAČILOM DO 25. 8.
95 EUR NA EKIPO
Z VPLAČILOM DO 10. 9.
130 EUR NA EKIPO
Z VPLAČILOM DO 21. 9.

ZADNJI ROK PRIJAV
21. 9. 2015!

VEČ INFO

ROT.RUTKA.NET
FACEBOOK.COM/ROT2015

ORGANIZATORJI

